

Užgavėnės. Mariaus Baranausko nuotrauka, pernai apdovanota respublikiniame konkurse.

Pamaldos Londone už žuvusius dėl Nepriklausomybės

Vasario 19 d., sekmadienį, Lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčioje klebonas kun. Jonas Sakevičius Nepriklausomybės paskelbimo Lietuvoje 1918-ųjų vasario 16-ąją proga laikė Šv. Mišias už žuvusius kovoję dėl Tėvynės laisvės. Jis pasakė tai dienai skirtą labai prasmingą pamokslą, pastebėdamas, jog neužtenka vien tik iškovoti kraštui Nepriklausomybę, ją reikia sugebėti įtvirtinti.

Mišių metu prie Londono lietuvių

choro prisijungė iš Lietuvos atvykusi, lietuviškų liaudies dainų puoselėtoja dainininkė Veronika Povilionienė ir saksofonistas Petras Vyšniauskas. Ponia Povilionienė pagiedojo pora lietuviškų giesmių.

Į pamaldas susirinko trigubai daugiau žmonių negu paprastą sekmadienį. Lietuvos Respublikos ambasadorius R. Rajeckas sirguliavo ir negalėjo dalyvauti. Pamaldose buvo Ambasados patarėjas Alvydas Medalinskas su žmona Daiva, ambasados ve-

dėja Imsrė Sabaliūnaitė ir kiti tarnautojai. Pamaldose matėme ir buvusį Lietuvos ambasadorių Britanijoje Vincą Balicką su žmona Stefanią. Pamaldos užbaigtos Tautos himnu.

Po to veni sugužė į Bažnyčios svetainę. Ten ponia V. Povilionienė pralinksmino mus, padainuodama keletą lietuviškų liaudies dainelių.

Klemensas Tamošiūnas

Eltos korespondentas Londone

Kitos žinios iš Londono - 8 puslapyje.

Nepriklausomybė nėra šventė, o sunkus darbas

Susitikimas su rašytoju Tomu Venclova Vilniuje

"Lietuva ir pasaulis: abipusis atsivėrimas?" - tokia buvo JAV Jeilio (Yale) profesorius Tomo Venclovos susitikimo-pokalbio su visuomene Vilniuje tema. Vasario 14-osios vakarą Vilniaus Menininkų rūmų salė buvo pilnutėlė. Įdomų renginį Menininkų rūmų darbuotojams padėjo organizuoti Vilniaus universitetas, Lietuvos-Izraelio ir Lietuvos-Lenkijos draugijos. Organizatorių ketveriukė iš tikro simbolinė, atspindinti T. Venclovos sąlytį su kultūra, menu, mokslu ir dėmesį jo publicistikai susidomėjimo apie lietuvių santykius su žydais ir lenkais.

Simboliška ir tai, kad T. Venclova, kurio tėvas rašytojas Antanas Venclova 1940 metais tapriai susiejo savo gyvenimą su Lietuvą okupavusios sovietinės Rusijos bolševikais, tapo komunistinio totalitarizmo kritiku. Jaunasis Tomas, gimęs 1937 metais Klaipėdoje, kurią po pusantų metų užgrobė nacių Vokietija, stalininių represijų ir trėmimų metais augo lietuvių sovietinės nomenklatūros aplinkoje. Ją gerai pažino, o į sovietinės santvarkos esmę pradėjo gilintis besimokydamas Vilniaus universitete, kurį baigė 1960 metais.

Kaip tik Vilniaus universiteto rektorius Polandas Pavilionis ir pradėjo

vakarą-susitikimą. Rektoriumi šis įpareigojimas buvo netikėtas, netgi nesuprantamas. Apie tai jis atvirai ir pasakė. Tačiau prof. R. Pavilionis, nevenddamas pašmaikštavimo, sugebėjo ne tik puikiai paruošti salėje susirinkusius klausytojus betarpiškim kontaktui su svečiu, bet ir apibūdino jo pasaulėžiūros šaknis bei filosofines ištakas, sąryšį su kritiškumo ir atvirumo dvasia. Jis, pasak R. Pavilionio, būta ir sovietinės realybės apsupame Vilniaus universitete, kuomet jame studijavo T. Venclova. Rektorius, pritaikydamas paminėtas akademines nuostatas ir sau, prisipažino, jog sutinkąs ne su visomis T. Venclovos pažiūromis, tarp jų ir su kai kurių sovietinės epochos asmenybių pozityvaus vaidmens sumenkinimu. Pasidžiaugė, kad Vilniaus Alma mater vykdomos judaistikos ir polonistikos studijos, puoselėjamos akademines vertybės, atvirumas Rytams ir Vakarams.

Pranešimą apie T. Venclovos asmenybę perskaitė Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto direktorius Egidijus Kūris. Jis įtaigiai apibūdino T. Venclovos fenomeną. E. Kūris paminėjo T. Venclovos įsijungimą į nelegalią Lietuvos Helsinkio grupę, iškėlusią

žmogaus teisių įgyvendinimo siekimą, laisvą LKP CK, taip pat išvykimą į užsienį 1977 m. Tuomet savo poeziją ir kita kūryba Lietuvoje žinomas T. Venclova buvo tapęs nepalaikiamu disidentu, t. y. asmeniu, nesilaikančiu viešpataujančios ideologijos. Neatsitiktinai E. Kūris priminė keturiasdešimtmečio žmogaus išvykimą iš TSRS ir tėvų žemės kaip precedentą neturintį, drąsų, atvirą ir sąmoningą aktą. Tai buvo ir akibrokštas valdžiai, nes "išvyko ne kas kitas, išvyko Venclova, kuris pagal visą tarybinio gyvenimo logiką neturėjo taip galvoti ir daryti". Pranešėjas taip pat pabrėžė, jog T. Venclova tapo žmogumi, kuris tiesos sakymą pavertė beveik gyvenimo principu. "Nerašyti ir nesakyti to, kuo netikiu. Juk malonu sakyti teisybę, visą teisybę, nieko išskyrus teisybę" - taip sakė T. Venclova 1977 m. Jis, nelaikydamas savęs politiku ir filologu, jau senokai ėmėsi estetizuoto požiūrio į politinę tikrovę formavimo, neigė lietuvių kaip mažos tautos įvaizdį (tautos mažos ne žmonių skaičiumi!), pabrėžė, kad nuskriausti yra iškriaudėję, t. y. rusai, kalbėjo apie lenkų padėtį Lietuvoje ir lietuvių atgailą žydams.

Nukelta į 4 psl.

Sunkus kelias į teisingumą

Pokalbis su buvusiu Aukščiausiojo Teismo pirmininku

Sausio 31 d. Lietuvos Seimas balsavo už tai, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas Mindaugas Lošys, iki 1994 m. gruodžio 30 d. dirbęs Aukščiausiojo Teismo pirmininku, būtų atleistas iš pareigų, remiantis jo paties pareiškimu. Tą pačią dieną dekretą dėl teisėjo atleidimo pasirašė Prezidentas A. Brazauskas.

Apie teismų reformą Lietuvoje ir jos padarinius su Mindaugu Lošiu kalbasi "EL" žurnalistė Ona Mickevičiūtė.

- Sausio mėnesį Seime kelis kartus nagrinėtas Jūsų prašymas atsistatydinti iš Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų. Teko stoti prieš Seimą, plačiau aiškinti savo padėtį, aiškintis Seimo narių pageidavimus. Seimas patenkino Jūsų pareiškimą atsistatydinti, nors praktiškai jį parašyti buvo priverstas. Kodėl taip atsitiko?

- Pats iki šiol nežinau, kodėl turėjau palikti Aukščiausiąjį Teismą, nors buvau išrinktas dešimčiai metų. Manau, kad priežastis - politinė, nes per dvejus metus pasikeitė visų valstybės institucijų, struktūrų vadovai, daug kur grįžo buvę partinės nomenklatūros atstovai. Tuo nesistebiu, nes kiekviena politinė jėga, laimėjusi rinkimus, renka savo "komandą", kurioje vyrautų artimi ryšiai, pasitikėjimas.

- Kada tapote Aukščiausiojo Teismo pirmininku?

- 1990-ieji buvo pakilimo metai. Visi ėjom dirbti savo kraštui, savo žmonėms. Į Aukščiausiąjį Teismą patekau 1990 metų balandį, norėjau dirbti tik teisėju. Pirmininku tapau atsitiktinai. Matyt, nedaug turėta tinkamų kandidatų. Tuometinė Aukščiausioji Taryba balsavo už mane vieningai, bene du žmonės susilaikė. Tikėjau, visus žinias skirti žmonėms, tobulinti teismų sistemą, teisėtvarkos įstatymus. Bet 1994 m. birželio 15 d. Seimas priėmė sprendimą, kad Aukščiausiasis Teismas likviduojamas. Taip buvo pradėta vadina moji Teismų reforma.

- Papasakokite apie Teismų reformą plačiau. Kodėl ji pradėta būtent 1994 metais? Kas ją parengė ir vykdė?

- 1992 m. buvusi Aukščiausioji Taryba pradėjo rengti Teismų reformos teisinius pagrindus. 1992 m. rudenį priimtas naujas Lietuvos teis-

mų įstatymas, kuriuo remiantis viskas ir turėjo būti pertvarkyta. Įstatymas numatė, kad Teismų reformą rengs bei vykdys Teisingumo ministerija ir Aukščiausiasis Teismas, pasidalinę darbą ir pasiskirstę po konkrečią užduotį. Bet netrukus Aukščiausioji Taryba pati save paleido, o Teisingumo ministerija ėmė savarankiškai kurti visai kitokius planus. Apie 1994 m. vidurį Teismų reformą į savo rankas paėmė Prezidentūra, Seimo valstybės ir teisės komitetas ir grupė draugų iš Seimo. Suinteresuoti asmenys slapta, už Aukščiausiojo Teismo nugarą, nesupažindinę teisėjų su parengtu projektu, pateikė naują Teismų reformos projektą. Ir 1994 m. birželio 15 d. Seimas priėmė sprendimą panaikinti Aukščiausiąjį Teismą ir nutraukti teisėjų įgaliojimus.

Sužinojęs apie Seimo sprendimą, kreipiausi į Prezidentą, pateikiau Seimui raštišką nesutikimą, bet nieko nelaimėjau. Reforma nebuvo sustabdyta. Labai gaila, kad, rengiantis teismų pertvarkymui, Aukščiausiojo Teismo teisėjai buvo nušalinti nuo to darbo, nes, būdami praktikai, teisėjai, kartu su Teisingumo ministerijos darbuotojais - teoretikais būtų galėję greitai ir sėkmingai baigti Teismų ir teisės reformą. Iš pradžių Teismų reformą planuota atlikti etapais, nedarant įsteigtų teismų. Seime buvo patvirtinti Teisinės sistemos reformos metmenys. Tačiau faktiškai nebuvo paskirti už reformą atsakingi žmonės, nebuvo reformos įstatymai; svarbiausia - netrukus išstajai atsakyta to paties Seimo anksčiau pripažintų nuostatų.

- Kas tuomet ėmėsi Teismų reformos?

- Ją vykdė grįžę į valdžią buvę aukšti sovietinės Lietuvos pareigūnai. Tai pavojingas grįžimas, nes jiems būdingi seni papročiai bei tradicijos, kurie tikrai nebuvo geri.

Kelia abejonių, ar šitie žmonės gali ką nors reformuoti ir gerąją pusę, jei pripažįsta tik administravimo metodus. Net ir pats Aukščiausiasis Teismas buvo likviduotas administraciniu būdu, "iš viršaus", nepaisant visuomeninių teisinių organizacijų: Lietuvos teisininkų draugijos, Teisėjų asociacijos narių, atskirų teisėjų nuomonių.

Nukelta į 6 psl.

Ar parduosime žemę užsieniečiams?

Vasario 22-ąją 44 Lietuvos Seimo nariai iš LDDP frakcijos plenariame posėdyje pateikė Konstitucijos 47-ojo straipsnio pakeitimo projektą, numatantį, kad "užsienio juridiniams asmenims bei užsieniečiams įstatymo nustatytais sąlygomis ir tvarka nuosavybės teisę gali priklausyti ne žemės ūkio paskirties žemės sklypai, užimti gamybiniais ar kitokiais pastatais ir būtinai jiems eksploatuoti, o taip pat užsienio valstybėms - jų diplomatinėms ir konsulinėms įstaigoms įkurti". Iki šiol galiojantis šalies

Konstitucijos 47-asis straipsnis numato, kad žemė, vidaus vandenys, miškai gali priklausyti tik Lietuvos Respublikos piliečiams ir valstybei.

Projektas bus svarstomas frakcijoje, komitetuose. Plenariame posėdyje dėl jo balsuoti reikėtų 2 kartus, reikia surinkti ne mažiau kaip 94 balsus už (LDDP tiek neturi). Seimo agrarinio komiteto pirmininkas M. Pronckus, pristatydamas minėtąjį projektą, tvirtino, jog siūlomos Konstitucijos pataisos leistų suaktyvinti žemės rinką, skatintų užsienio investicijas. Pasak jo, šioms pataisomis priartinti ir Vyriausybė. Opozicijos atstovai pasiūlymą keisti Konstituciją įvertino nepalankiai.

Kitos žinios iš Seimo - 3 psl.

Politikos apžvalgininko pastabos

Bendros deklaracijos ir konkretūs susitarimai

"Viskas paaiškėja lyginant". Šis turbūt dar viduramžių mokslininkų atrastas analizės principas tinka ir šiuolaikiniams santykiams tarp valstybių.

Lietuvos prezidento A. Brazausko vizitas į Lenkiją ir tuo pačiu metu organizuota Rusijos premjero V. Černomyrdino viešnagė Varšuvoje šiems palyginimams duoda gerą progą, nors, kita vertus, tai padaryti galima labai sąlygiškai.

Pirmiausia šis pirmas mūsų šalies vadovo vizitas į kaimyninę valstybę įvyko tuo metu, kai Vilnius neramiai seka padėtį Rusijoje, kur generolai švenčia tariamą pergalę Čečėnijoje, kai po vizito į Lietuvą Baltarusijos prezidentas V. Lukašenka atidžiai ėmė ruošti sutikti B. Jelciną, viešėjusį Minske praėjusį antradienį, kai Karaliaučiuje lankėsi mūsų parlamentarai, siekė padėti ten gyvenantiems tautiečiams; kai toje pačioje Lenkijoje tęsėsi vyriausybės krizė ir kai Lietuvoje plačiai diskutuojama, ar esame pasiruošę į NATO, ar mūsų ten laukia ir taip toliau.

Šis trumpas įvykių sąrašas kiekvienas atskirai ir padėtis regione apskritai veikia Lietuvos ir Lenkijos santykius. Bet labiausiai, kaip minėjau, palyginimo prašosi savotiškas "meilės trikampis" - Maskva-Vilnius-Varšuva. Tiesa, nei tarp Lietuvos ir Lenkijos, nei tarp jos ir Rusijos meilės nėra daug. Vis dėl to apžvalgininkai sutaria, kad V. Černomyrdino vizitas į Varšuvą buvo sėkmingas, nes jis davė konkrečių rezultatų.

Lietuvos spaudoje jau buvo nemažai rašyta apie šiuos Varšuvoje susikirtusius vizitus. Rusijos premjeras Lenkijos sostinėje pasirašė septynis svarbius susitarimus - nuo žvejybos iki karinių techninių. Ko vertas vien susitarimas iš Sibiro per Lenkijos teritoriją į Vakarų Europą nutiesti dujotiekį, kuriuo per metus pratekės 67 milijardai kubinių metrų dujų. Lenkai iš jų gaus 14 milijardų kubinių metrų. Tai labai naudingas sandėris abiem šalims.

V. Černomyrdino vizitas į Varšuvą buvo keletą kartų atidėtas, bet paruoštas jis gerai: mat, specialios komisijos dirbo dar nuo rudens, kai buvo ruošta lapkričio mėnesį numatyta Rusijos vyriausybės vadovo kelionė į Lenkiją.

A. Brazausko apsilankymas Varšuvoje ir Gdanske buvo atsakomasis į L. Walenso (L. Walęsa) vizitą pernai. Nesakau, kad jam buvo nepasiruošta, be to, jis kitokio lygio. Ir vis dėlto derybose su Lenkijos vadovais

tebuvo paskleista utopinių gražių idėjų, pabėdota, kad nevykdoma pernyktė valstybių sutartis, pasiūlyta sudaryti keletą komisijų ir pan. Varšuvoje buvo priimta bendra deklaracija, kuri labai abstrakčiai papildė 1994 metų Lietuvos ir Lenkijos sutartį. Skaudžiausias sienų klausimas buvo paverstas kone jūmoru, kai A. Brazauskas ją sulygino su Berlyno siena, o L. Walensa pasiūlė vietoj pasienio postų palikti... palapines.

V. Černomyrdino vizito reikšmę padidino ir jo trumpas apsilankymas Karaliaučiuje. Čia jis susitiko su srities vadovais, domėjosi socialiniais šio rusų anklavo klausimais, patikino jo gyventojus, kad Maskva atidžiai seka padėtį regione.

Rusija yra pasisakiusi prieš NATO plėtimąsi į Rytus, todėl jos negalėjo nesunervinti, nors oficialių pareiškimų dar negirdėti, JAV Atstovų rūmų praėjusią savaitę respublikonų balsų dauguma priimtas Nacionalinio saugumo aktas, kuriame kandidatėmis į NATO netiesiogiai įvardijamos ir Baltijos valstybės. Aktas priimtas su lietuvių kilmės demokratų kongresmeno Ričardo Durbino patarimu, kurioje pirmosiomis kandidatėmis į naujus NATO narius minimos Vengrija, Čekija, Slovakija ir Lenkija. Tačiau akte nurodyta, kad ateityje NATO gali būti priimtos ir kitos buvusios komunistinės Europos valstybės. Dokumento papildyme konkrečiai paaiškinta, kad tokiomis be kitų laikomos ir Baltijos valstybės. Tai mums reikšmingas politinis sprendimas.

Europa - NATO ir Europos sąjungos šalys - seka Baltijos valstybių santykius su didžiuoju kaimynu. Dabar jie vystosi ne tiesiogiai, bet per trečias šalis. Tiesioginės Rusijos ir Lietuvos derybos dabar apmirusios. Suteikusi Lietuvai palankiausių prekybos statusą, Rusija mano, kad jai yra svarbesnių problemų regione.

Toks stilius Lietuvos vadovams irgi leidžia pakeliauti po pasaulį. Štai tuo pačiu maršrutu tik ką iš Graikijos ir kitų Viduržemio jūros valstybių grįžusį Č. Juršną pakeitė premjeras A. Šleževičius, opozicijos lyderis V. Landsbergis, aplankęs Japoniją ir JAV, buvo išvykęs į Kopenhagą, o ateinančios savaitės pradžioje gali būti paliestas ypač "jautrus nervas" - Lietuvos ir Izraelio santykiai, kai prezidentas A. Brazauskas su grupe bankininkų ir verslininkų nuvyks į Izraelį.

Bet tai jau kito komentaro tema, kurią verta paanalizuoti tuo pačiu lyginimo principu.

Ceslovas Iškauskas

Keliais sakiniiais

□ **Iteiktas ordinas A. Venskui.** Prezidentas A. Brazauskas įteikė Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordiną Lietuvos nepaprastajam ir įgaliotajam ambasadoriui Nuolatinėje misijoje Europos Sąjungoje Adolfui Venskui. Prezidento dekretu jis apdovanotas už uolų ir sąžiningą darbą Lietuvos valstybei.

□ **Lankėsi Europos Sąjungos Komisijos narys.** Dvi dienas Lietuvoje buvo Europos Sąjungos (ES) Komisijos narys Hansas van den Brukas, šioje organizacijoje prižiūrintis užsienio politiką ir bendrą užsienio bei saugumo politiką, taip pat derybas dėl ES plėtimosi.

□ **Svečiai iš Prancūzijos.** Mūsų šalyje viešėjo Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos generalinis sekretorius Bertranas Diuforkas ir Europos skyriaus vedėjas Olivjeras Nikola. Prancūzijos ambasados rezidencijoje Turinškėse šie svečiai bei Vokietijos, Italijos, Prancūzijos ambasadoriai susitiko su Lietuvos Prezidentu. Pareigūnai iš Prancūzijos URM taip pat bendravo su premjeru bei užsienio reikalų ministru, dalyvavo atidarant naujas Prancūzijos ambasados patalpas Didžiojoje gatvėje Vilniuje.

□ **Tautiečiai iš UNESCO nepamiršta Lietuvos.** Tai - Jungtinių Tautų UNESCO generalinio direktoriaus pavaduotojas Henrikas Juškevičius ir Lietuvos atstovė UNESCO Ugnė Karvelis. Jie apsilankė Lietuvoje. Kad mūsų šalis sulauktų kokios nors UNESCO paramos Vilniaus senamiesčiui, reikia rodyti iniciatyvą ir teikti pasiūlymus, spaudos konferencijoje sakė U. Karvelis. Jos nuomone, Lietuvoje dar išlikusi tradicija norėti gauti nieko nedarant patiems. Lietuvos atstovė šioje tarptautinėje organizacijoje pasidžiaugė, kad vizito metu pavyko suvienyti kitus suparasti. Išsamesnis Lietuvos pasiūlymų UNESCO aprašymas turėtų būti parengtas maždaug per mėnesį.

□ **Prasidėjo rinkiminė kampanija.** Dalyvauti savivaldybių rinkimuose, įvyksiančiuose kovo 25 d., įregistruota 17 partijų bei sąjungų iš 19, kurios turi teisę juose dalyvauti. Visuose 12 miestų ir 44 rajonuose kandidatų sarašus pateiks tik LDDP, Tėvynės sąjunga ir Krikščionių demokratų partija. Rinkimuose bus ne tik vienpartiniai, bet ir koalicioniniai sąrašai. Įvairiose vietose konservatoriai vienijasi su tautininkais, politiniais kaliniais ir tremtiniais, demokratai - su tautininkais, politiniais kaliniais ir tremtiniais bei Nepriklausomybės partija, LDDP - su Valstiečių partija,

centristai - su liberalais, socialdemokratai - su centristais ir liberalais. Šiemet išrinkti savivaldybių tarybų nariai dirbs dvejus metus.

□ **Panaikintas sprendimas nekelti bylos A. Lileikiui.** Lietuvos generalinio prokuroro pavaduotojas A. Pėstininkas panaikino Generalinės prokuratūros specialiųjų tyrimų skyriaus sprendimą nekelti baudžiamosios bylos JAV gyvenančiam lietuviui A. Lileikiui, kuris įtariamas dalyvavimu žydų tautos genocide Antrojo pasaulinio karo metais. Komentuodamas Izraelio komisijos vizitą Vilniuje ir jos atliktą kai kurių reabilituotų asmenų bylų patikrinimą, Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas R. Smetona pareiškė, kad Lietuvos vadovai menkina valstybės prestižą, nusileisdami reikalavimams peržiūrėti A. Lileikio bylą. Tautininkų vadovas neatmetė galimybės, kad gal ir reikėjo bylą peržiūrėti, tačiau tai, jo nuomone, padaryta netinkamu būdu.

□ **Sutartis su švedais.** Aplinkos apsaugos ministro B. Brazausko vadovaujama delegacija buvo Stokholme, kur pasirašė sutartį su Švedijos investicijų ir techninės pagalbos taryba dėl 5 mln. JAV dolerių negrąžinamos paskolos Klaipėdos vandens valymo kompleksui statyti. Prieš mėnesį tokia sutartis pasirašyta su Suomija, ji skyrė 2 mln. dol.

SEPTYNIOS DIENOS

Anykskiečiai gers švarų vandenį

"Lietuvos ryte" 02 20 paskelbtas Tautvydo Kontrimavičiaus straipsnis "Danijos vyriausybė suteikė beprocentinį kreditą Anykščiams".

Autorius rašo: "Anykščių rajono savivaldybė gavo 4 milijonus JAV dolerių beprocentinį kreditą, kurį galės grąžinti per dešimt metų, pradėdama trečiaisiais. Pirmąsyk rajono problemos bus sprendžiamos, panaudojant užsienio valstybės paskolą. Kaip sakė rajono valdytojas Algimantas Dačiulis, Danijos vyriausybės kreditas buvo skiriamas gamtosauginiams objektams statyti. Iš jų 1,5 milijono dolerių iškart bus panaudota baigiamiesiems statyti Anykščių nutekamojo vandens biologinio valymo įrenginiams modernizuoti. Likusioji paskolos dalis - 2,5 milijono dolerių - taip pat šiais metais bus panaudota statant naują objektą. Vandens gerinimo įrenginiai, kurių projektas koreguojamas pagal Danijos firmų siūlomą įrangą, pasak A. Dačiulio, išspręstų vieną opiausių specifinių Anykščių problemų - miesto gyventojai dabar geria vandenį, kuriame geležies kiekis viršija leistinas normas".

Tylos ir ramybės karalystėje...

"Dienoje" 02 15 straipsnyje "Vaikų oazė Jovaro gatvėje, Vilniuje" aprašomi vaikų pedagogikos Montessori metodu mokyklos reikalai.

Montessori metodą pasaulyje išgarsino atradimas, kad vaikas pats yra savos, individualios asmenybės kūrėjas, tiesioginis jos ugdytojas. Pasaulyje yra nemažai vadinamųjų "vaikų namelių", kur vaikai auklėjami M. Montessori metodais. Sumanytais kurti tokią oazę Vilniuje kilo keturioms 103-ojo darželio auklėtojomis. Auklėtoja Rūta Palevičiūtė, dirbusi šiuo metodu ketverius metus, į talką pasikvietė ir Vidą Gasparkaitę, grįžusią iš studijų Čikagoje (čia ji mokėsi iš pedagogės Domicelės Petrutytės, kuri buvo pačios Marijos Montessori mokinė). Nuo 1991 iki 1993 metų auklėtojos vadinamajame normaliaame darželyje pradėjo dirbti su vaikais naujuoju metodu. Tačiau tai buvo per daug sudėtinga. Todėl moterys sumanė kurti ne pelno organizaciją - Montessori metodo centrą. Pasak V. Gasparkaitės, įkurti montessorinę mokyklą pagal pasaulio praktiką reikia

mažiausiai dešimties metų. Šiuo metu centre yra trys ikimokyklinės grupės, kurias lanko maždaug po 17-18 vaikų. Šiemet pradėjo veikti ir pirmoji pradinė klasė, kurioje - vienuolika mokinių. Norinčių ateiti (užsirašiusių į dvi eiles) - apie du šimtai... Direktorė džiaugiasi, kai tėvai, besidomintys Montessori metodu, užrašo į eilę vos gimusių ar kelių mėnesių vaikučius. "Vadinasi, jie tikrai žino, ko nori", - sako ji.

Vaikai čia daro tai, kas jiems patinka. Jei nori, gali ant specialaus kilimėlio iš specialių dalelių dėlioti žodžius, yra specialiai "karolių lenta", su kuria vaikučiai mokosi skaičiuoti. Beje, direktorė prisiminė siaubą vieno tėvelio akyse, išgirdus šios "karolių lentos" kainą - apie 10 tūkstančių dolerių. "Juk tai - mašina!" - sušuko jis. Taip, šiame centre - brangi įranga. Tačiau ji bus naudojama ne vieną dieną, ir ne viena vaikų karta mokysis skaičiuoti šiais karoliukais. Pasaulyje tokia lenta naudojama apie 25 metus. Centre vaikai įgyja ir įgūdžių, kurių jiems prireiks užaugus.

Vaikai Montessori metodo centre jaučiasi kaip namuose. Kiekvieną rytą prie centro vartelių juos pasitinka budinti auklėtoja, paima už rankučių ir nusiaveda. Iki vakaro jie bus tylos ir ramybės karalystėje...

Lietuvoje geriau

Šalies spauda komentuoja Vilniuje įvykusį grožio konkursą "Mis Vilnius-95".

"Respublikoje" 02 20 Jurgos Samulėnaitės straipsnyje šia tema rašoma: "Mis Vilnius-95" titulą šiemet iškovojo aštuoniolikmetė Iveta Špečkauskaitė, atvažiavusi gyventi į sostinę iš Kretingos rajono Kartenos miestelio. Iveta anksčiau yra jau dalyvavusi keliose fotomodelių atrankose, o praėjusiais metais šešis mėnesius dirbusi fotomodeliu Paryžiuje. Šiuo metu I. Špečkauskaitė studijuoja Pedagoginio universiteto koledže ir svajoja įkurti privačią grožio mokyklą.

"Lietuvos ryte" 02 20 Audra Telksnienė pažymi, kad gražiausioji vilnietė nebeužmirė vėl sugrįžti į Paryžių: darbas Prancūzijos sostinėje merginai nepatiko. "Per kelis mėnesius supratau, - pasiguodė šių metų gražiausioji vilnietė, - jog Vakaruose manekenės karjerą galėčiau padaryti tik padedama turtingo žmogaus. Man keletą kartų buvo siūloma ištekti. Teko išgirsti daug kitokių nemalonių,

tiesiog prievarta brukamų pasiūlymų, todėl grįžau į Lietuvą. Kol kas dar tikiu, jog gyvenime yra tikra meilė, o profesinių aukštumų galima pasiekti darbu".

Iveta Špečkauskaitė prisipažino labiausiai žmonėse vertinanti nuosirdumą ir neapkenčianti veidmainystės. Vakaruose jai teko matyti įvairių kuriozų, kad rimtam darbiui nusiteikusios merginos iš buvusių socialistinių valstybių arba turėdavo už savo pinigų sprukti namo, arba tikrąja to žodžio prasme, - parsiduoti. "Nors man tik aštuoniolika metų, - pasakė ji, - pradėjusi dirbti grožio srityje, jau pajutau daug pavydo, tiek Vakaruose, tiek savo šalyje patyriau nesąžiningą konkurencinę kovą". Nuosirdžių žmonių, sakė Iveta, ji yra sutikusi labai mažai.

Sveikuoliai lediniame vandenyje

Apie žiemos maudynių šventę Palangoje rašoma "Lietuvos aide" 02 20 Ingridos Vėgelytės straipsnyje "Žiemos maudynėse dalyvavo apie 600 "rupnių".

Šių metų šventė buvo lyg ir repetitija prieš kitais metais įvyksiančią penktąją, kuri, tikimasi, pateks į Gineso rekordų knygą. Šventės organizatorius ir Sveikatos mokyklos direktorius Dainius Kepenis siūlys visoms Baltijos šalims tuo pačiu metu surengti žiemos maudynes Baltijos jūroje. Paklaustas, kodėl taip trokšta pakliūti į rekordų knygą, jis atsakė, jog tokie rekordai reikalingi patiems žmonėms, kad nors truputį linksmiau būtų gyventi.

Šiais metais videoregistras užfiksavo 509 sveikuolius, pasiryžusius tapti "diplomuotais ruoniais". Kad būtų išvengta netikslumų ir apgavysčių, žmonės buvo įtraukti į sąrašus ir nufilmuoti (kiekvienas atskirai) videokamera. Bet bėgant į jūrą prisijungė dar apie šimtą drąsulių, tarp jų - keturi LA reporteriai. Beje, pernai pasiryžusių maudytis žiemą jūroje buvo beveik triskart daugiau. Į šventę žmonės susirinko iš visos Lietuvos, išvykas organizavo vietos Sveikatos klubai. Gausiausios grupės buvo iš Panevėžio, Šiaulių, Marijampolės, Visagino. Iš pastarojo atvažiavo daug vaikų. Pati jauniausia dalyvė - Palangos sveikatos mokyklos gydytojo Rolando Dėdėno 1,5 metų dukrytė Barbora. O 4 metų kauniečių Neringa ne tik maudėsi, bet ir bėgo visą kelią iki jūros kartu su dainuojančia procesija.

Iš tiesų Ruonių šventės reportažą matė ne tik Lietuvos piliečiai. Ją filmavo ir NBC telegrupė.

V. Dimas

GUNNEL TRAVEL SERVICE LTD

Siūlo šias paslaugas:

parūpina bilietus kelionėms lėktuvais, laivais, užsako viešbučius.

Organizuojami skrydžiai iš Londono į Vilnių ir atgal:

pirmadieniais, trečiadieniais ir šeštadieniais.

Visi skrydžiai - iš Heathrow.

Bilieto kaina - £285.

Skandinavijos Avia Sistema (SAS)

kasdien (išskyrus sekmadienius) organizuoja skrydžius iš Mančesterio (per Kopenhagą) į Vilnių ir atgal.

Bilieto kaina - £320.

Dėl smulkesnės informacijos kreiptis:

**Gunnel Travel Service LTD
Hayling Cottage Stratford St. Mary
Colchester Essex CO7 6JW
Tel (+44-206) 322033
Fax (+44-206) 322352**

Užs. 784

Seime

Prezidento metų ataskaita vertinama skirtingai

➔ Prasidėjus vasario 21 dienos Seimo posėdžiui, **Prezidentas A. Brazauskas perskaitė tradicinį metų pranešimą.** Valandą ir 15 minučių trukusio pranešimo parlamentariai klausėsi nelabai atidžiai, nes kiekvienas gavo po gražiai išleistą 115 puslapių pranešimo tekstą. (Visa Prezidento ataskaita, atspausdinta 400 egz. tiražu, Seime buvo išdalinta nemokamai, nors tai brangus, kokybiškas leidinys.) Anot paties Prezidento, visą Lietuvos vidaus ir užsienio politiką jis apžvelgęs paprasto žmogaus akimis. Tai iš tikrųjų buvo labai įvairiapusė, kupina skaičių Lietuvos politikos, ekonomikos, teisėtvarkos, Seimo ir teismų darbo apžvalga. Kai kam, pavyzdžiui, masinės informacijos priemonės, netgi kliuvo.

Po pranešimo spaudos atstovai kreipėsi į įvairius Seimo narius su klausimu, kaip jie tai vertina. Seimo pirmininkas Č. Juršėnas mano, kad šių metų ataskaita geresnė negu ankstesnės. Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos seniūno A. Kubiliaus žodžiais, pranešime stinga požiūrio į esmines problemas, už kurias tiesiogiai atsakingas pats Prezidentas. Eksministras J. Veselka, neseniai pasitraukęs iš LDDP frakcijos, mano, kad Prezidento pranešimas yra kiek paviršutiniškas, juolab Seimo narys tikėjęs rimtų pastabų apie privatizavimą, ekonomikos padėtį ir šalies skolas. Socialdemokratų frakcijos seniūnas A. Sakalas pasigedo nuomonės, ar valdančioji partija vykdo savo programą ir rinkimų pažadus, jis nepastebėjo ir jokios Prezidento ateities programos. LDDP frakcijos seniūnas G. Kirkilas teigė, kad pranešimas pakankamai kritiškas, jame daug statistikos duomenų. Tai rodo, kad šalies vadovai gerai žino visą padėtį ir supranta, kuriuo keliu eiti. Demokratinės darbo partijos atstovas pavadino Prezidento instituciją visą sistemą stabilizuojančiu faktoriumi, nes Prezidentas turi galimybę įsikišti tuomet, kai Seimas priima netinkamus sprendimus.

➔ Vasario 21 d. Seimas priėmė **Lietuvos Respublikos kredito unių įstatymą.** Prieš tai įstatymo projektas susilaukė daug pataisų ir pastabų. Kritikuotas netgi pavadinimas. Vilniaus universiteto Finansų ir kredito katedros vedėja I. Čepienė ir V. Terleckas mano, kad vartojant žodį "unių" nusikalstama ir lietuvių kalbai, ir istorinei tradicijai bei prasilenkiama su LR Kooperacijos įstatymu, tokius darinius vadinančiu "bendrovėmis". Šie du docentai išvardijo 9 projekto trūkumus, deja, jie iš priimto įstatymo beveik nepašalinai.

➔ Įdomiai svarstytas **Alkoholio kontrolės įstatymas**, kurį vasario 21 dieną pateikė LDDP frakcijos atstovas L. Alesionka. Įstatyme yra 52 straipsniai. Tos dienos posėdis taip pat įėjo į Lietuvos parlamento istoriją kaip ne pats gražiausias. Pirmiausia pranešėjas L. Alesionka tribūnoje nusikeikė rusiškai. Tai parlamentaras pavadino atsakymu savo frakcijos kolegai J. Pangoniui, kuris neva būgštauja dėl Alkoholio kontrolės įstatymo padarinių pačiam sau ir nuosavam alaus fabrikėliui. Įstatyme iš tikrųjų numatyta griežčiau kontroliuoti alkoholinių gėrimų ir alaus gamybą bei prekybą Lietuvoje, uždrausti alkoholio reklamą masinės informacijos priemonėse. Kai kurie Seimo nariai mano, kad tai pristabdys alkoholio plitimą mūsų krašte. Vasario 21 dieną Seimui ginčijantis dėl Alkoholio kontrolės įstatymo, buvęs ekonomikos ministras J. Veselka siūlė įstatymą pavadinti alkoholinių gėrimų įstatymu, mat tokia kontrolė reikalinga tam, kad žmogus neprasigertų. Seimas atmetė J. Veselkos siūlymą, nes projekto teikėjas, Seimo sveikatos pakomitečio pirmininkas L. Alesionka paaiškino, kad vadovaujamas JTO valstybėse

įprasta samprata. Vasario 21 d. patvirtintas tik pavadinimas, o vasario 22 dieną vėl grįžus prie Alkoholio kontrolės įstatymo, pasirodė, kad ne tik pats gėrimas, bet ir žodis "alkoholis" sumaišo kortas. Antai norėjęs pasisakyti J. Veselka supyko ant Seimo pirmininko pavaduotojo A. Sakalo, kad tasai nesuteikė jam žodžio, ir pavadino socialdemokratą Brežnevą. Tuomet A. Sakalas pareiškė, kad Brežnevas geriau nei Stalinas, bet niekas nedavęs J. Veselkai teisės iki šiol jaustis ministru, tuo labiau - paversti kolegas jo pavaduotojais. Įsiseidęs eksministras išėjo iš salės skambant populiariai dainai "Neišėik, neišėik tu iš sodžiaus..."

➔ Vasario 21-ąją buvo priimtas **Namų savininkų bendrųjų įstatymas ir įstatymas dėl valstybinio turto pirminio privatizavimo vykdymo eigos ir pabaigos.** Pasiūlyta Vyriausybei baigti tą darbą iki liepos 1 dienos, o iki kovo 22 dienos Seimui pateikti siūlymus, kaip bus deponuojami investiciniai gyventojų čekiai, esantys sąskaitose. Papildytas ir pakeistas **Gyventojų apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis įstatymas.** Juo įvairias patalpas leidžiama naudoti komercinei ir ūkinei veiklai. Apsvarstytas Prezidento **dekretas dėl Religinių bendrųjų teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo tvarkos.** Dekretu pakeistas ir pataisytas ("EL" aprašyti valstybės vadovų nesutarimai su religinėmis Lietuvos bendrijomis) įstatymas grąžinamas Seimui svarstyti dar kartą. Projektu per daug nesusižavėjo nei LDDP, nei opozicijos atstovai, ypač ilgai aptartas teiginys, kad, prieš priimančią pirmąjį įstatymo variantą sausio mėnesį, nesitarta su religine bendrija, kaip tai numatyta Konstitucijoje. LDDP atstovai teigė, kad tokio reikalavimo Konstitucijoje nėra.

➔ Vasario 21 dieną pakeistas **Vidaus reikalų, valstybės saugos, Krašto apsaugos ir prokuratūros pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymas.**

➔ Vasario 22 dieną Seime beveik vien didžiosios daugumos balsais priimtas **įstatymas ir papildytas valstybinių įmonių, kurių iki 2000-ųjų metų nenumatoma nei aukcionuoti, nei privatizuoti, sąrašas.** Jame, po beveik du mėnesius trukusių aptarimų ir ginčų, atsidūrė Vilniaus, Kauno ir Palangos aerouostai, 11 vaistinių bei Lietuvos monetų kalykla.

Posėdžio metu Ekonominų nusikaltimų tyrimų komisijos pirmininkas V. Juškus pateikė komisijos išvadą, kad Kėdainių chemijos gamykla privatizuota pažeidžiant Lietuvos Respublikos įstatymus ir Vyriausybės nutarimus. Pasiūlyta Centrinei privatizavimo komisijai anuliuoti minėtos gamyklos privatizavimo rezultatus, Seime suformuluoti interpeliaciją Pramonės ir prekybos ministrui K. Klimašauskui. Komisija pasiūlė ministrui pirmininkui A. Šleževičiui teikti Prezidentui siūlymą, kad Centrinės privatizavimo komisijos pirmininkas K. Baranauskas būtų atleistas iš pareigų, o iki balandžio 30 dienos patikrinti buvusios valstybinės įmonės "Azotas" privatizavimo teisėtumą.

➔ Vasario 22 dieną patvirtintas **LR Seimo kontrolierių statutas**, kuriame nurodoma, kad Seimo kontrolierių įstaiga yra juridinis asmuo, savarankiška valstybės institucija, finansuojama iš valstybės biudžeto.

➔ Vasario 22 ir 23 dienomis toliau svarstytas **valstybės valdininkų įstatymas.** Pagal jį, politikais laikomi Prezidentas, Seimo nariai, Ministras pirmininkas ir ministrai, kiti valdininkai vadinami tarnautojais.

➔ Vasario 23-oji buvo paskutinė V-osios Seimo sesijos diena. Kita sesija prasidės po dviejų savaičių.

Ona Mickevičiūtė

Paminklinė lenta Kaune diplomatomis Lozoraičiams

Apie tai "EL" trumpai jau rašė praėjusiam numerį. Spausdiname išsamesnį pranešimą apie tą įvykį.

Kaune, Donelaičio gatvėje, kur gyveno Lietuvos diplomatų Lozoraičių šeima, vasario 16 d. atidengta paminklinė lenta tėvui ir sūnui Stasiams Lozoraičiams įamžinti. Paminklinėje lentoje - abiejų tėvo ir sūnaus skulptūros, o užrašas skelbia: "Šiame name 1935-1939 m. gyveno Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras, okupacijos metais Lietuvos diplomatijos vadovas užsienyje Stasys

Lozoraitis (miręs 1983 m.) ir jo sūnus Lietuvos ambasadorius Vašingtone ir Romoje, Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaras Stasys Lozoraitis (mirė 1994 m.)". Iškilmingame mitinge, įvykusiame paminklinės lentos atidengimo proga, kalbėjo Kauno tarybos pirmininkas V. Grinius, prisiminęs susitikimus su Vilniaus Prezidentu Stasiu Lozoraičiu. M. Garšvienė pažymėjo ambasadoriaus ir jo tėvo nuopelnus Lietuvai. Kauno Karmelitų bažnyčios klebonas A. Keina pašventino paminklinę lentą.

Jis pabrėžė, kad lietuvių tauta, išskendusi žiauriai bolševikinę okupaciją, liko gyva, o Lietuva bus išsaugota visų lietuvių širdyse, kur jie bebūtų. Susitikimas baigėsi giesme "Marija, Marija" ir Lietuvos himnu. Iškilmingoje ceremonijoje dalyvavo keli šimtai kauniečių, tarp kurių buvo daug politinių kalinių ir tremtinių. Prie paminklinės lentos padėtos gelės liudija lietuvių pagarbą ir meilę garsiems Lietuvos diplomatomis.

Kęstutis Balčiūnas

Lietuviai grįžo iš taikos misijos Chorvatijoje

Vasario 21 dieną 17 val. 37 min. į Lietuvą grįžo pirmasis Lietuvos taikos palaikymo būrys LITPLA-1, baigęs tarnybą Chorvatijoje. Pirmą taikų žingsnį buvusios Jugoslavijos žemė 32 lietuvių karių būrys žengė 1994 metų rugpjūčio 22 dieną. Kartu su Danijos taikos palaikymo batalionu DANBAT lietuviai pusę metų atliko taikdary misiją Serbų Krajinoje, per 50 km nuo Bihačo miesto, kur tebevyksta mūšiai. Ir štai 31 karys parsiskrido iš Danijos Lietuvos karo aviacijos lėktuvu AN-24, trisdešimt antrasis - leitenantas M. Kazlauskas - liko su antruoju lietuvių taikdary būriu LITPLA-2. Šis yra Chorvatijoje nuo vasario 16 dienos.

Pirmąjį lietuvišką būrį Karmėlavoje sutiko Lietuvos krašto apsaugos ministras L. Linkevičius, kariuomenės vadas generolas J. Andriškevičius, Savanoriškosios krašto apsau-

gos tarnybos, motorizuotos pėstininkų brigados "Geležinis vilkas", Lietuvos kariuomenės oro pajėgų, Kauno igulos karių kuopos su vėliavomis bei aukštieji įvairių kariuomenės padalinių vadai, grojo Karinių oro pajėgų pučiamųjų orkestras.

Pirmiausia žydros spalvos laipteliais nukopė būrio vadas kapitonas A. Chrapko su daiktais, paskui jį, nešini kareiviškais ir įvairiaspalviais kelioniais krepšiais, išlipo ir kariai. Tuo metu Karinių oro pajėgų pučiamųjų orkestro vyrai darniai užtraukė: "Oi neverk, motinėle, kad jaunas sūnus..." Pasirodė karys, nešantis nedidelę ir gerokai nublukusią lietuvišką trispalvę ant ilgo margo koto.

Atvykę kariai išsirikiavo trimis eilėmis po dešimt, priekyje - būrio vadas ir vėliavnešys. Būrio vadas, įsakęs karius lygiuoti ir stovėti ramiai, pranešė krašto apsaugos mi-

nistrui ir kariuomenės vadui apie tai, jog užduotis įvykdyta. Po pranešimo ministras L. Linkevičius pasisveikino su būriu: "Sveiki, vyrai!" ir sulaukė atsakymo: "Sveiks, tamsta!" Kol orkestras grojo Lietuvos himną, visi, ir kariai, ir civiliai, stovėjo iškilmingai pasitempę. Po to ministras L. Linkevičius karius ir sutinkančius asmenis pasakė, jog Lietuvos vyrai žengė pirmąjį praktišką žingsnį, kad šalis būtų kuo greičiau integruota į Vakarų Europos saugumo sistemą, pasidžiaugė taikdary gautais JTO ir Danijos gynybos ministerijos apdovanojimais. Lietuvos kariuomenės vadas generolas J. Andriškevičius susirinkusiems pasakė, kad vyrai grįžo, turėdami daug patirties, kuri labai reikalinga Lietuvos kariuomenei.

Po oficialios sutikimo ceremonijos parvykusius karius išgraibstė artimieji ir giminės, kurie laukė jų beveik visą vėjuotą dieną.

Karmėlavos aerouoste surengtoje spaudos konferencijoje į žurnalistų klausimus atsakė krašto apsaugos ministras L. Linkevičius, kariuomenės vadas J. Andriškevičius, LITPLA-1 būrio vadas A. Chrapko, keli kuopų vadai bei kariai.

Didesnį reportažą apie JTO taikos palaikymo misijos karius lietuvių sutikimo ceremonijoje dalyvavusi "EL" korespondentė siūlo skaityti kitame laikraščio numeryje. Be to, pateiksime leitenanto iš Alytaus pasakojimą apie eilinių lietuvių taikdary gyvenimą Serbų Krajinoje, jų santykius su chorvatais ir su kitų šalių taikdariais bei apie dviejų tautų - serbų ir chorvatų - karą.

Ona Mickevičiūtė

Uteniškį Algį Čepelį sutiko tėvas, motina, žmona ir du sūnūs.

Jono Juknevičiaus nuotr.

BALTIC MANAGEMENT CO.

Finansinių ir teisinių reikalų planavimas

Patariame ir sudarome palikimus. Atliekame testamentą vykdytojo pareigas. Kiekvieno palikimo paveldimas turtas yra apdraustas.

✦ Administruojame ir parduodame nejudamą turtą Didžiojoje Britanijoje. Sutvarkome pensijos reikalus grįžtantiems į Lietuvą. Taupytojams mokame nuošimčius susitarta valiuta ir jų pageidaujamu adresu.

✦ Santaupos yra garantuotos nejudamu turtu Didžiojoje Britanijoje. Patariame ir tarpininkaujame norintiems įsigyti įvairių Vakarų bendrovių, nvestments trust, unit trust akcijų.

✦ PERVEDAME Į LIETUVĄ PINIGINES DOVANAS TUOJAU GAVĘ UŽSAKYMĄ. PERVEDIMO MOKESTIS 4% plus 15 sv. (pristatymo ir iškeitimo į pageidaujamą valiutą mokestis). Už didesnius nei 3000 sv. pervedimus NUOŠIMTIS TIK 2,5%. Sutvarkome teisinius, finansinius ir kitus klausimus su Didžiosios Britanijos valdžios įstaigomis.

BALTIC MANAGEMENT CO.

(Z. Juras, A. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 081 460 2592 Fax 081 402 9403

Kaip renkamos lėšos Biržiškų paminklo statybai?

Č. Pečiuko paminklo Biržiškoms maketas.

Jau penkti metai renkamos lėšos Biržiškų paminklo statybai jų gimtinėje Viekiškuose. Apie lėšų rinkimą rašyta daugelyje laikraščių - "Lietuvos ryte", "Lietuvos aido", "Gimtąjame krašte", "Europos lietuvių", "Mokslo Lietuvoje", žurnale "RD" ir kituose. Prašant paramos parašyta keli šimtai laiškų, į kai kuriuos žymesnius verslininkus, politikus kreipiasi asmeniškai.

Šiais metais paminklas turėtų būti pastatytas. Metas pradėti dėkoti tiems, kurie pirmieji atsiliepė ir parėmė paminklo trims profesoriams - Mykolui, Vaclovui ir Viktorui Biržiškoms bei jų tėvams Antanui ir Elžbietai statybą. Nuoširdžiausią ačiū galima tarti Viekiškų vidurinės mokyklos mokytojams dar pačioje pradžioje - 1991 metais surinkusiems 2 230 rublių, Kauno žemaičių bendrijai, surinkusiai 3 320 rublių, Telšių "Masčio" fabriku, paaugojusiam 5000 rublių, Vilniaus degtinės ir nealkoholinių gėrimų gamyklai (paaukojo 500 Lt), Klaipėdos "Vakarų bankui" (1000 Lt), Mažeikių įmonei "Lukoil-Baltija" (3000 Lt), Kėdainių chemijos gamyklai (1000 Lt), Lietu-

vos-Lenkijos UAB "Forum" (250 Lt), A. Pauliko įmonei (100 Lt). Pastaruoju metu per du kartus 50 000 tūkst. litų skyrė Lietuvos vyriausybė. Be to, kai kurios įmonės, firmos suteikė kitokią paramą. Reklamos paslaugų firma "Redinga" išleido apie 1000 litų reklamuodama paminklo statybos idėją, platindama atitinkamą medžiagą. Akmenės įmonė "Akmen-cementas" pamatų įrengimui, aplinkos tvarkymui skyrė 5 tonas cemento, Šiaulių telekomas nemokamai sutvarkė elektros liniją. Deja, tenka apgailestauti, kad kai kurie turtingi šalies bankai, firmos, nors sugeba pirkti prašmatniausius automobilius, išsimokėti tūkstantines premijas, neskyrė paminklo statybai net kelių dešimčių litų. Kol kas dar nesulaukėme dėmesio nei iš turtingesnių žmonių, nei iš žymesnių pareigūnų, užsienio lietuvių, nors, jau turimomis žiniomis, aukojo net skurstantys Lietuvos pensininkai. Negi iš tikrųjų kai kas šnekta apie meilę Tėvynei supranta kaip patį didžiausią patriotizmą.

Šiuo metu renkami duomenys apie paminklo statybą aukojusius asmenis. Tikime, kad jiems taip pat rasime būdą viešai padėkoti, kaip ir toms firmoms, bankams, įmonėms, kurios dar paaugos pirmojo paminklo minėtiems profesoriams, pirmojo paminklo Vasario 16 akto signatarui ir vienam iš to reikšmingo dokumento autorių Mykolui Biržiškai statybą.

Dar kartą norėtusi padėkoti tiems, kurie aukojo. Nesvarbu, ar tai buvo tūkstančiai ar keli litai, svarbu, kad prisidėta statant paminklą tam, kuris visas savo gyvenimo santaupas atidavė Sveikatos namų statybai ir nepaigalėjo juos atiduoti visuomenei. O toks buvo Mykolas Biržiška.

Primename, kad Biržiškų fondo sąskaita 700818 Žemės ūkio banko Akmenės skyriuje, kodas 260101433. Tikėsimės, kad per kelis artimiausius mėnesius dar atsiras aukotojų.

Juozas Elekšis
Biržiškų komisijos narys

Vilniuje atidaryta ALF Teisės biblioteka

Atviros Lietuvos fondas (ALF) Lietuvos Mokslų Akademijos bibliotekos patalpose atidarė ALF Teisės biblioteką, kuri yra vienas svarbiausių ALF Teisės programos projektų. Bibliotekoje bus kaupiama naujausia teisinė literatūra, kuri apimtų visas teisės sritis ir tenkintų įvairiose teisinėse institucijose dirbančių teisininkų teoretikų bei praktikų, studentų reikmes.

Šiuo metu bibliotekos fonde yra apie 500 pavadinimų knygų anglų,

vokiečių, prancūzų, lenkų, rusų ir lietuvių kalbomis. Knygų fondą numatoma plėsti. Skaitykloje iš viso yra 16 darbo vietų, dvi iš jų - prie kompiuterių. Bibliotekos lankytojai gali naudotis įvairiomis pasaulio duomenų bazėmis per INTERNET tinklą. Informacijos paiešką bibliotekoje palengvins elektroninis katalogas, o atvirame bibliotekos fonde skaitytojai galės patys prieiti prie lentynų ir susirasti bei naudotis norima literatūra.

ELI

Nepriklausomybė nėra šventė, o sunkus darbas

Atkelta iš 1 psl.

"Aišku, niekas nežino, kokia ji, toji vienintelė, tikroji teisybė. Tikriausiai to nežino ir pats Tomas Venclova, ne kartą save pavadinęs skeptiku ir netgi agnostiku. Bet svarbu ne pati teisybė, dėl kurios galima pasiginčyti, svarbu - vidinė nuostata ir pagarba kitam žmogui, kuris skelbia savo teisybę..." - sakė E. Kūris. Ir pridūrė, jog T. Venclova stengiasi išklausti ir kitą tiesą, požiūrį, pasirodęs konstruktyviai polemizuoti su oponentais.

Kad polemika užsimezgė dar jam nepradėjus kalbėti, ne be pasitenkinimo konstatavo po to prie mikrofono atsistojęs T. Venclova. Pratešdamas R. Pavilionio ir E. Kūrio mintis, pasakė, kad teisybės sakymo formulė paimta iš priesaikos teismė, t. y. neslėpti nieko, ką žinai. Didesnio tikslo nekeliu ir sau. Paskui Jeilio profesorius skaitė sutrumpintą ir patikslintą pranešimą, su kuriuo buvo supažindinti "Santaros-Sviesos" suvažiavimo dalyviai Čikagoje 1994 m. rugsėjo mėn. Be to, kalbėdamas Menininkų rūmuose, svečias, kaip jis pasakė, atsižvelgė į naujuosius įvykius ir į tai, ką pamatė Lietuvoje dabar.

T. Venclova lygino dabartinės Lietuvos, išgyvenusios penkerius metus po nepriklausomybės atkūrimo 1990 m., padėtį su 1923 m. Lietuva, kai taip pat buvo praėję penkeri metai nuo Nepriklausomybės paskelbimo 1918 m. Anuomet Lietuva savo nepriklausomybę įtvirtino tik po karų su bolševikais, bermontininkais, Lenkija. Buvo daug sugriovimų ir žmonių aukų. Sostinė Vilnius buvo prarasta, o ką tik prijungtos Klaipėdos statusas - neaiškus. Seimas nesenai buvo priėmęs šalies Konstituciją socialdemokratų balsais, o kitos partijos balsavo prieš. Gana lėtai vyko žemės reforma. Armija per nepriklausomybės kovas buvo įgijusi ypatingą prestižą, kurį kartais panaudodavo nedemokratiškai.

Palyginimas, anot profesorius, "kalba dabartinės Lietuvos naudai". Griūvant TSRS nebuvo karo Lietuvoje, materialinių vertybių žuvimo. Nėra teritorinių ginčų dėl Vilniaus ir Klaipėdos. "Dabartinė Lietuva padėtis, nepaisant nieko, geresnė negu bet kada XX amžiuje. Reformos vyksta smūgiais, su ekscesais, bet vis dėlto vyksta", - tęsė T. Venclova. Jis taip pat pastebėjo, kad mūsų valstybėje dabar - "beprecedentinis vyksmas, visuomenė poliarizuojasi, kinta gyvenimo lygio atžvilgiu. Esama pavojaus, kad Lietuva gali virsti kleptokracija, kitaip sakant, vagių valdžia, kaip daugelio Afrikos ir Lotynų Amerikos valstybių, bet tas pavojus dar nėra toks katastrofiškas, kaip kartais šiuo metu tvirtinama". Dabar kraštas labiau urbanizuotas, negu 1923 m. Reikia naftos, dujų, ko Lietuva neturi. Sovietiniais laikais tai buvo gaunama beveik veltui, bet mokant laisvę. "Dabar, ačiū Dievui, turime laisvę, bet mokėti reikia ir reikės nepigiai... Žodžiu paaiškėjo, kad nepriklausomybė nėra šventė, o sunkus ir brangiai kainuojantis dalykas, reikalaujantis nuolatinio jėgų įtempimo. Ar tai jums patinka ar ne, prie to reikės priprasti" - tęsė mintį prelegentas.

Buvo palygintos ir kultūros padėties. 1923 m. tęsėsi XX a. pradžioje, po lietuvių spaudos draudimo panaikinimo, prasidėjęs kultūrinis pakilimas. Ką tik buvo išspausdinti J. Tumo-Vaižganto "Pragiedruliai", V. Mickevičiaus-Krėvės "Šiaudinėj pastogėj". O per pastaruosius penkerius metus kultūra smuko ar tebesmunka. Gal tik pastaruoju metu yra smukimo sulėtėjimo požymių.

Paskui T. Venclova pateikė savo požiūrį į lietuvių santykius su rusais, lenkais ir žydais.

Apgailestavo, kad Brežnevo epochoje lietuviai palaikė silpnus kon-

Kaip jau pranešėme, T. Venclova apdovanotas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio 3-ojo laipsnio ordinu. Vasario 16-osios išvakarėse apdovanojimą jam įteikė Prezidentas A. Brazauskas. Kęstučio Vanago (ELTA) nuotr.

taktus su rusų demokratais. Tai būdinga ir mūsų dienomis. Įvykius Čekijoje apibūdino kaip moralinę, politinę ir militarinę Rusijos katastrofą. Tai parodė, kad Rusija nori grįžti į senąsias imperines vėžes, bet negali. Kilo protestų visoje Rusijoje, net tarp generolų ir kareivių, ko toje valstybinėje niekada nėra buvę. Rusijos ateitis sietina su S. Kovaliovo ir E. Boner pozicija. Rusija - ne vien tik B. Jelcinas. Tą vis labiau supranta Vakarai.

Lietuvių požiūriui į lenkus ir Lenkiją, anot T. Venclovos, trukdo įsinejęs kompleksas. Aišku, dėl komplikacijų, jo nuomone, kaltesni lenkai. Tačiau dabar ne L. Želigovskio laikai. Įvyko postūmiai Lenkijos teritorijoje (į vakarus) ir lenkų psichikoje. Lenkija nepretenduoja į Vilnių (kaip ir į Gardiną bei Lvovą). Lenkijoje vadinamąjį Vilniaus klausimą kelia tik marginalinis elementas, o dažnas Lietuvos žurnalistas gaudytų gaudytų žmonių pasisakymus. O "Vilnijos" draugija, pasak T. Venclovos, elgiasi tarytum būtų 1939-iejį ir kartais atrodo, kad kai kurie žmonės Lietuvoje būtų laimingesni, jeigu Vilnius šiuo metu būtų okupuotas. Izoliuotoje sovietinėje Lietuvoje nebuvo progos susipažinti su tikrąja Lenkija, tačiau dabar yra požymių, kad tarp lietuvių "lenkų kompleksas" išnyks.

T. Venclova pasidžiaugė Aukščiausiosios Tarybos pirmininko V. Landsbergio ir Prezidento A. Brazausko padarytais gražiais gestais mažėjančios Lietuvos žydų bendruomenės atžvilgiu. Paskui aptarė polemikos dėl žydų žudynių Lietuvoje ir 1941 m. antisovietinio sukilimo problematiką, dėl kurios vertinimų prelegentas yra susilaukęs nemažai prieštariškų iš oponentų. T. Venclova sakė, jog "į nepriklausomybės netekimą ir represijas reikėjo reaguoti. Ginkluotas protestas 1941 m. buvo teisėtas ir neišvengiamas, bet tas protestas žymia dalimi buvo nukreiptas prieš žydų tautą... Galima kalbėti apie birželio sukilimo simbolinę reikšmę, bet praktinis rezultatas..." Lietuva atsidūrė nacių Vokietijos okupacijoje, kuri pakaitė bolševikinę. Spaudoje pasirodė antisemitinių straipsnių. Pavyzdžiui, 1941 m. liepos 4 d. "Naujosios Lietuvos" vedamasis, pasirašytas tik dviem raidėmis, davė indulgenciją žydšaudžiams. Galima prieštarauti, kalbėjo profesorius, kad "Laikinoji vyriausybė nacių okupacijos sąlygomis buvo bejėgė, o straipsnį padiktavo vokiečiai, tačiau padorus žmogus pasitrauktų iš tokios vyriausybės ir tokio laikraščio". T. Venclova retoriškai klausė: "Kada baigsis kaltinimai bendradarbiavimu su naciais?" Ir atsakė - kai tai pasmerksime patys! Pridūrė, kad 1941 m. sukilusi Lietuva atsidūrė ne anglų-prancūzų, Vakarų sąjungininkų, stovykloje, o Vokietijos sąjungininkų stovykloje. Sukilimas, profe-

soriaus nuomone, atnešė daugiau žalos, negu naudos. Dabar dėl to Vakarų šalys, įskaitant Vokietiją, rodo ir rodys daugiau simpatijų aiškiems Hitlerio oponentams, taip pat ir Rusijai... (turimas galvoje Antrojo pasaulinio karo laikotarpis - S. B.) Be to, kai kalbama apie lietuvių žydšaudžius, bet kokia kaina išsisukinėjama nuo rimto pokalbio, aiškinama, kad tokių žmonių buvo nedaug, o žydai įdavinę lietuvių, tarytum nebuvo sovietiniam režimui tarnavusių lietuvių.

1939-1941 m. Lietuvoje buvo daug tokių, kuriems naciai atrodė nesimpatingi, bet geresni už komunistus. Šitas požiūris, sakė T. Venclova, ir dabar populiarius Lietuvoje. Ir tęsė: "Labai liūdna, bet aš nedaug esu matęs lietuvių, kuriems abu totalitarizmai būtų vienodai bjaurūs, ir pataikavimas vienam ar kitam man nepriimtinas... Dabar, kai okupanto nebėra, Lietuvos valstybės ir intelektualų pareiga visiems laikams išaiškinti reikalą be pasiteisinimų".

Per likusį susitikimo laiką T. Venclova atsakė į klausimus. Profesorius apibūdino kai kuriuos savo gyvenimo faktus ir paskutiniųjų metų mokslinę veiklą. Su sovietine santarka kompromisus dariusius veikėjus ir inteligentus suskirstė pagal balus - nuo dvejetukininkų iki penketukininkų. Jo manymu, pastarųjų (iš tikrųjų sovietinės santarkos ramsčių - S. B.) buvo daugiau, negu šiuo metu Lietuvoje manoma.

Kaip buvo pastebėta susitikimo metu, T. Venclova neretai atsiduria disidentų padėtyje ir dabar. Pats profesorius sakė, jog kartais reikalinga nuomonė, su kuria beveik niekas nesutinka. Svarbu, kad būtų sudaryta galimybė tą nuomonę išsakyti. O kai kuriais klausimais jo nuomonei oponuoja 99% lietuvių. Tai nebaugina T. Venclovos, užsibrėžusio padėti lietuvių tautai išsivaduoti iš mitų ir kompleksų, trukdančių Lietuvos pažangai po pusės amžiaus totalitarizmo.

T. Venclova, poetas ir rašytojas, kultūrininkas ir literatūrologas, publicistas ir politologas, Lietuvoje apsilankė tuo metu, kai suintensyvėjo šalies santykiai su kaimynais (ne tik geografine, bet ir kultūrine prasme) - Gudija, Lenkija, Izraeliu. Lietuvių kontaktai ir istorijos peripetijos su šių valstybių tautomis tebėra svarbus T. Venclovos visuomeninės veiklos objektas. Ir mūsų tautiečio iš Jelio universiteto nestandartinės nuomonės gali tapti katalizatoriumi mums amortizuojant lietuvių tautos nesusi-pratimus su kitomis tautomis, tikslinant Lietuvos istorijos vertinimus, o gal pataisant ir paties T. Venclovos poziciją vienu ar kitu klausimu. Visa tai pasitarnautų gerinant Lietuvos įvaizdį Europoje ir pasaulyje, taip pat vienijant lietuvių pastangas tautos ir Lietuvos valstybės labui.

Stanislovas Buchaveckas

ROCHDALE TRAVEL CENTRE

Specialist Eastern European Travel

Kelionė į Vilnių (Lietuva)
iš Londono ir Mančesterio.

Kainos nuo £225.

Dėl smulkesnės informacijos kreiptis:

ROCHDALE TRAVEL CENTRE

Tel 0706 868765

Garbės prelato titulai - dviems lietuviams

Besibaigiant 1994 metams, o tiksliau gruodžio 21 dieną, popiežius Jonas Paulius II, prašomas Telšių vyskupo Antano Vaičiaus, suteikė garbės prelato titulą monsinjorui Antanui Jonušiui ir kunigui Antanui Leonardui Rubšiiui. Sausio 29 dieną Vatikano radijo koplyčioje naujieji prelatai drauge su iš Lietuvos atvykusiu Telšių vyskupu A. Vaičiumi ir Romoje dirbančiais ar studijuojančiais lietuviais kunigais koncelebravo šv. Mišias, pranešė Vatikano radijo lietuviškų laidų redakcija. Pasakytame pamoksle vyskupas Vaičius išskėlė jų nuopelnus Lietuvai, Telšių vyskupijai, dėkojo Popiežiui už jų nuopelnų įvertinimą. Lietuvių šv. Kazimiero popiežinėje kolegijoje įvyko naujų prelatų pagerbimas, kuriame dalyvavo kolegijos vadovybė, Lietuvos ambasadorius prie Šv. Sosto Kazys Lorzaitis, apaštalinis nuncijus Korėjoje arkivyskupas Jonas Bulaitis, iš Lietuvos atvykę prelato Antano Rubšio brolis ir sesuo, kai kurie Romos lietuviai.

Monsinjoras Antanas Jonušas yra gimęs 1923 m. sausio 15 dieną Lūšėje, Mažeikių apskrityje. Telšių kunigų seminarijoje pradėjo filosofines studijas. 1944 metais klierikas Antanas Jonušas pasitraukė į Vakarus ir toliau siekė kunigystės mokymasis Vokietijoje. Eichstaett kunigų seminarijoje, o studijas užbaigė Romoje, popiežiniame Grigaliaus universitete. 1949-aisiais buvo pašventintas kunigu. Anais sunkiais pokario metais kun. Antanas Jonušas pradėjo eiti tik ką Romoje įsikūrusios lietuvių kolegijos ekonomo pareigas. Tas pareigas tebeina ir iki šiol - jau 45 metai. Kaip rašo dabartinis popiežinės lietuvių kolegijos rektorius mons. Algimantas Bartkus, savo pasišventinimu einamoms pareigoms ir žmogiškumui bei pasirengimui padėti kiekvienam, kas tik į jį kreipiasi, prelatas Antanas Jonušas užsitarnavo visų, kas tik jį pažįsta, pagarbą, meilę ir dėkingumą. Vatikano radijo lietuviška programa taip pat dėkinga prelatui Antanui Jonušiui už daugybę patarnavimų, už bendradarbiavimą.

Kitas naujasis garbės prelatas Antanas Rubšys taip pat yra gimęs Žemaitijoje, taip pat 1923 metais ir taip pat kunigystės studijas pradėjęs Telšių kunigų seminarijoje. 1944 metais pasitraukęs į Vakarus mokslus tęsė Eichstaett kunigų seminarijoje ir Romoje - Grigaliaus universitete bei popiežiniame Šv. Rašto institute. Tiek teologijos, tiek Šv. Rašto studijas apvainikavo licencijato laipsniais. Kunigystės šventimus Antanas Rubšys priėmė 1948-ųjų metų pabaigoje. Nuo 1951-ųjų gyvena Jungtinėse Amerikos Valstijose. Lietuvoje prelatas Rubšys plačiai žinomas ir vertinamas dėl savo parašytų knygų, kurios turbūt sudaro jaunesnės Lietuvos kunigų kartos žinių Šv. Rašto klausimais pagrindą. Dabar prelatas Rubšys darbuojasi prie Šventojo Rašto vertimo į lietuvių kalbą.

VAR

Lietuvių kalbos pažymys australiškos gimnazijos atestate

Australijos švietimo ministerijos potvarkiu lietuvių kalba įtraukta į abitūros egzaminus lygiateisiškai su visais kitais švietimo ministerijos nustatytais privalomais dalykais. Kiekvienas lietuvis jaunuolis ar jaunuolė gali baigti australišką gimnaziją su lietuvių kalbos pažymiu.

Taip pat kiekvienas mokinys turi galimybę klasėje išsamiau susipažinti su lietuvių tautos istorija bei kultūra. Norintys mokytis lietuvių kalbos privalo dar prieš naujų mokslo metų pradžią apie tai pranešti, užsiregistruoti. Naujieji mokslo metai Australijoje prasideda vasario mėnesį.

Kam atiteks Lietuvos juvelyrų pagaminta "Aukso saga"

Po metų pertraukos balandžio 5-9 dienomis Vilniaus operos ir baleto teatre įvyks ketvirtasis tarptautinis madų festivalis "In Vogue Vilnius'95".

"In Vogue Vilnius'93" dalyvavo 59 dizaineriai iš 17 Rytų ir Vakarų šalių. Festivalio svečiais buvo pasaulinio garso stilistai Valentinas Judaškinas, Abe Hamiltonas, Anna Molinari. Šiųmetinis festivalis žada dar daugiau siurprizų ir žvaigždžių. "In Vogue'95" atidarymas vyks Trakuose. Viduramžiškoje pilyje demonstruoti savo modelius pakviestas prancūzų dizaineris Paco Rabane bei "Dioro" madų namai. Kvietimai nusiųsti garsios juvelyrinės firmos "Cartier" prezidentui, "Chanel" firmos atstovams.

"In Vogue Vilnius'95" ves lietuvių kilmės Holivudo žvaigždė Rūta Li Kilmonytė. Kartu su ja atvyks JAV dizaineris Nonan Milleris, puošiantis Holivudo garsenybes, o taip pat serialo "Dinastija" veikėjus.

Po atidarymo Trakų pilyje festivalis persikels į Vilnių. Operos ir baleto teatre bus rengiamos dviejų dalių programos. Pirmoje, konkursinėje, dalyje savo darbus pristatys Ukrainos, Rusijos, Vokietijos, Amerikos, Lietuvos dizaineriai bei salonai. Šioje dalyje pamatysime tik pretendentes į madų diktatorių, nes kol kas dauguma šių dizainerių bei salonų nėra labai garsūs ar žinomi.

Antrojoje dalyje pasirodys madų pasaulio žvaigždės - viena ar dvi - su savo kolekcijomis. Kol kas tebevyksta derybos su daugeliu dizaineriu - Laura Biagiotti, Lapidus, Lacrua, "Escada", "Christian Dior", "Chanel" modelių namais.

Po vakarinių pasirodymų veiks "In Vogue" klubas, kuris laikinai įsikurs Profsąjungų kultūros rūmuose esančiame bankininkų klube.

Pagrindinis festivalio prizas - "Aukso saga". Tai geriausių Lietuvos juvelyrų sukurta 300 g aukso saga ant postamento, papuošta brangakmeniais. Toks prizas tik vienas, tačiau rėmėjai savo prizais apdovanos jiems patikusius dizainerius, galbūt bus apdovanotas ir perspektyviausias studentas už originalias idėjas.

Festivalio žiuri sudarys atvykę dizaineriai, taip pat kviečiami Prancūzijos bei Italijos madų asociacijų vadovai, žinoma, bus ir lietuvių meno kritikų. Festivalio vertinimo komisijos pirmininku, kaip ir 1993 m., pakviestas aktorius Juozas Budraitis.

Kas iš lietuvių dizainerių dalyvaus "In Vogue'95"? Konkretių pavardžių festivalio direktoriaus paminėti negalėjo. Jis sakė, kad "pakvietimai dalyvauti išsiųsti visiems dizaineriams, tačiau daugumą riboja finansai, ne kiekvienas gali pagal festivalio taisykles pristatyti 20 modelių - juk negalim tokiom žvaigždėm kaip Paco Rabane rodyti kelis drabužius, apie kuriuos neįmanoma susidaryti nuomonės. Kartais geriau ko nors neparodyti, negu parodyti prastai - tai sukels blogų spaudos atsiliepimų, o ir publika bus sumokėjusi pinigų už šou".

(Jaunieji Lietuvos dizaineriai iš grupės "7+" dalyvauti "In Vogue" atsisakė. Pasak jos nario Juozo Statkevičiaus, grupės "7+" dizaineriai nebenori būti publikos, susirinkusios pažiūrėti į žvaigždes bei gražias manekes, linksminojais. Todėl praėjus porai savaičių po tarptautinio festivalio jie dalyvaus alternatyviame madų šou - "Dienos" mados savaitėje pavasaris-vasara'95. - ELI)

Festivalio organizacinio komiteto direktoriaus Mariaus Tarvydo nuomone, tai, kad į Vilnių tomis dienomis susirinks daug žvaigždžių, lemia istoriškai susiklosčiusios aplinkybės. Mat Lietuvoje, kaip ir Danijoje, iš Baltijos valstybių labiausiai išvystyta lengvoji pramonė. Mūsų šalyje yra per 200 tekstilės įmonių, sėkmingai eksportuojančių savo gaminius į užsienį. Dar viena priežastis - naujos rinkos ieškojimas. Žinoma, svarbu ir tai, jog ketvirtą kartą vykstantis festivalis jau turi savo vardą - po trečiojo "In Vogue" lietuviškasis festivalis įtrauktas į pasaulio madų festivalių sąrašą. Tiesa, teko atsisakyti sumanyto tradiciškai rengti festivalį rudeni, nes tuo metu Maskvoje vyksta "Elitinės mados dienos". Taigi po didžiųjų pavasarinio šou Prancūzijoje bei Italijoje pavasario mados vėjai dvelkels ir Vilniaus "In Vogue".

Vilnietiškas festivalis liko vienintelis Baltijos šalyse po to, kai užgeso Talino madų dienos bei Rygos avangardinės mados festivalis. "In Vogue" direktorius įsitikinęs, jog privilioti garsius pasaulio dizainerius į Vilnių padėjo ir festivalį nuolat rengiančios firmos "Mados menas" geras vardas bei firmos spaudos atstovė Monique de l'Epine, turinti savo ofisą Prancūzijoje. Šią moterį galima pristatyti ne tik kaip buvusią Yvo Saint Lorano spaudos atstovę, bet ir žmogų, visą savo gyvenimą paskyrusį madai, turintį didelės įtakos Prancūzijos ir Italijos madų pasaulyje.

"In Vogue Vilnius'93" žvaigždė, pasaulinio garso stilistas iš Maskvos Valentinas Judaškinas taip pat prisidėjo prie Vilniaus festivalio išpopuliarinimo. Rusų dizaineris lietuvių supažindino su Paco Rabane, "Chanel" mados namais, taip pat ir su Monique de l'Epine, kuri yra ir Maskvoje rengiamų "Elitinių mados dienų" spaudos atstovė.

"Lietuva pasaulio madų korifėjams jau yra žinoma. Be to, ji lyg tiltas tarp Vakarų ir Rytų. Daugeliui užsienio firmų sunku eiti į Rusijos rinką - jos nesupranta rusų psichologijos. Mes, lietuviai, gyvendami su jais tiek laiko kartu, šiek tiek supanašėjome, bet ir išlaikėme europietiškas tradicijas. Todėl mūsų charakteriai yra kompromisiniai - suprantame ir Rytus, ir Vakarus. Tuo esame patrauklūs pasaulio firmoms, - teigia M. Tarvydas. - Mes sugebame sukurti elitinę-komercinę atmosferą - į šiųmetinį festivalį užmegzti kontaktų atvažiuos komersantai iš Rusijos, Ukrainos, Baltarusijos, Vokietijos, Anglijos, Italijos, kitų Vakarų šalių. Tam pasitarnaus ir festivalio dienomis Lietuvos parodų centre rengiama tarptautinė paroda, atspindinti komercinę festivalio koncepciją. Parodoje "In Vogue" dalyvaus firmos, gaminančios medžiagas, rūbus, avalynę, bus rodomos komercinės festivalio kolekcijos, taip pat eksponuojami aksesuarai, bižuterija, avalynė, rašomosios priemonės, apatiniai drabužiai, parfumerija, kosmetika".

Nepaisant daugybės rėmėjų, tarp kurių tokios firmos kaip "Hennesy",

"Bennet Distributors", "KristiAna", "Hermio" bankas, "Idabasar", festivalis firmai "Mados menas" yra nuostolingas. Dalį išlaidų padengia "Mados menui" priklausanti firma "OdaLux", po praėjusio festivalio atidaryta firminė parduotuvė "Lewis". Nuostoliai negąsdina firmos, nes jos atstovai įžvelgia festivalio komercinę pusę - jo metu yra galimybė užmegzti ryšius, pritraukti investicijas į Lietuvos madų pramonę.

"In Vogue'95" festivalio metu bus įkurta Rytų Europos madų konfederacija. Po praėjusio festivalio rengėjams teko atsakyti į daugybę klausimų, susijusių su mada - žmonės skambino ir domėjosi, kas prekiauja kolekcijomis, kur galima jas įsigyti... Kaip sako festivalio direktorius, "informacijos teikimas atima daug laiko, todėl iš to reikia daryti piniigus". Naujai įkurta federacija taps savotišku informaciniu centru tarp Rytų ir Vakarų - jame bus galima gauti informacijos apie kuriamas kolekcijas, dizainerių pasirodymus, apie gamintojus bei jų gaminius. Į konfederacijos "krikštynas" atvyks JAV tekstilės asociacijos, Rytų ir Centrinės Europos madų asociacijų atstovai.

Pasak M. Tarvydo, "In Vogue" nėra vien komercinis renginys, tai daugiau bandymas įsiliesti į Europos gyvenimą, pristatyti Lietuvos dizainerius žymiausiems pasaulio stilistams. Svarbu ir tai, kad Lietuvos žmonės galės Vilniuje pamatyti pasaulinės mados korifėjus ir jų kūrinius, galbūt tai paskatins lietuvių domėtis mada, tobulinti savo skonį. Festivalio esminė kryptis *pret-a-port* mada - pramoninė arba masinė mada, bet joje taip pat yra kolekcinių modelių, kurių siuvama tik keletas egzempliorių ir jie kartais būna net brangesni už vienitinius.

Kaip vienos didžiausių festivalio išlaidų įvardintos manekenės - jų planuojama pakviesti apie 70. "In Vogue'95" dalyvaus manekenių "kokteilis" - be dešimties lietuvių pakviestos kelios geriausios Estijos, Latvijos, Kijevo manekenės, kitos kviestinės iš Maskvos agentūrų. M. Tarvydo nuomone, lietuvių manekenės yra pačios perspektyviausios tarp kolegių iš Latvijos bei Estijos, daugiausia jų išvyko dirbti į užsienį. Žinoma, pasaulinio garso manekenių Vilniuje nepamatysime, nes firma neišgali mokėti honoraro, kuris svyruoja apie 100 000 dolerių. Kokie honorarai mokami mūsų bei kaimyninių šalių manekenėms - komercinė paslaptis.

Skaudi problema festivalio rengėjams bus viešbučiai, kuriuose reikės apgyvendinti į Vilnių susirinkusias žvaigždes - retas kuris gali patenkinti aukšto rango svečių poreikius. Kiek pavyko sužinoti, bus naudojamos "Idabasar" restorano nedideli, bet aukšto lygio viešbuti, privačių viešbutių "Grybo namai", kai kurie svečiai bus apgyvendinti viešbutyje "Mabre". Manekenės ir spaudos atstovai ko gero gyvens "Lietuvoje".

"In Vogue Vilnius'95" transliuos MTV, Super Channel, Prancūzijos Channel 2, British Satellite News, CNN, BBC, Eesti TV, Latvia TV, Lietuvos TV, Tele-3, Baltijos TV, Ukrainos TV, Rusijos TV, Ostankino TV, Sankt Peterburgo TV. Į festivalį pažadėjo atvykti žymiųjų madų žurnalo "Vogue", "Cosmopolitan" korespondentai.

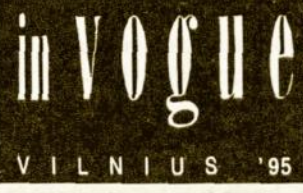
Bilietai į "In Vogue'95" kainuos nuo 100 iki 280 litų.

Rudenį naujoji Rytų Europos madų konfederacija turi yra planų surengti solinį dizainerio - tokio kaip Lagerfeldas ar Armani - pasirodymą Vilniuje. Į klausimą, ar toks pasirodymas gali tapti realybe, festivalio direktorius atsakė: "Viskas remiasi į pinigų".

Erika Umbrasaitė

paroda

Balandžio 5-8 d.
PARODA "in VOGUE"
"LITEXPO"

Paraiškas siųsti iki kovo 15 d.
Informacija tel. 45 19 33
faksas 45 45 11

"in VOGUE Vilnius'95"
devizas: **Pamačiau,
patiko,
nusipirkau!**

Festivalio ir parodos metu savo kolekcijas pristatys tokios madų pasaulio žvaigždės kaip Paco RABANNE, Valentinas JUDAŠKINAS, Olivje LAPIDUS ir t.t.

madų dienos
1995 balandžio 5-9 d.
"in VOGUE" tarptautinės madų dienos
OPEROS IR BALETO TEATRAS
Informacija tel./faksas 62 80 35
faksas 61 38 43

Zvilgsnis iš Anglijos į Lietuvos ekonomiką

Sunku suprasti, kas vyksta Tėvynėje

Didžiosios Britanijos dienraštis "The Independent" vasario 3 d. laidoje paskelbė straipsnį apie Rytų Europos pastangas įstoti į Europos Sąjungą. Tas straipsnis pavadintas "Ir taip netoli, ir taip supainiota". Jo autorius - Mr. Jonathan Eyal. Tai įtakingo Karališkojo jungtinių tarnybų gynybos studijų instituto direktorius (Royal United Services Institute for Defence Studies). Tas institutas yra valdžios priežiūroje. Minėtas straipsnis pasirodė tuojau po Davos (Šveicarijoje) ekonominės konferencijos, kur dalyvavo ir stipri Lietuvos delegacija su ministru pirmininku prieškalyje. Todėl, manau, jog Mr. Eyal mintys turėtų būti mums įdomios ir gal prasmingos. Pateikiu suglaustą to straipsnio santrauką.

Mr. Eyal mano, kad Rytų Europa pergyvena skaudžią krizę ir todėl dar toli yra nuo darnios harmonijos su Vakarų Europa. Jo manymu, komunistai sugrįžo į valdžią visuose Rytų Europos kraštuose, išskyrus Čekiją. Nors toji Europos dalis beveik visiškai priklausė nuo sovietų ekonomikos, per paskutinius 5 metus tie kraštai vis tiek bando dalį savo prekybos nukreipti į Vakarų Europą. Mr. Eyal manymu, privatizacija ten vyksta ir gal jau pusė tų kraštų ekonomikos yra privačiose rankose. Nors gal visi Rytų Europos politikai tiki rinkos ekonomika, tačiau sukurti kapitalizmą be kapitalo yra labai sunku. Rimtos privatizavimo pastangos reikalauja, kad būtų atsargiai ir rimtai privatizuojami objektai, reikalingos sunkios ekonomikos su potencialiais investitoriais. Valstybės turto paskirstymas visiems piliečiams investicinių čekių pagalba sukelia didelių problemų, nes tai nepritraukia į kraštą naujo kapitalo, be to, ir čekių gavėjai nesijaučia naujo turto savininkais. Mr. Eyal mano, kad atsipalaidavimas nuo valstybinio turto rytų europiečiams atrodo apgavystė, nes jie nenori tikėti, jog jų dešimtmečių darbo rezultatai švaistomi, kai fabrikai, kuriuose jų tėvai vergavo, dabar kartais parduodami kaip metalo laužas. Per dešimtmečius neturėjusių jokių ryšių ir izoliuotų nuo Vakarų pasaulio Rytų Europos kraštų vyriausybės, paskendusios biurokratijoje, nesugeba parengti teisingų planų, kurie yra reikalingi, kad racionaliai būtų galima paskirstyti investicinius resursus. Rytų Europa dabar turi ekonominę santvarką, kuri niekur kitur neegzistuoja ir kuri nežada tiems kraštams gerovės gan ilgam laikui.

Taip mano labai svarbios Didžiojoje Britanijoje įstaigos direktorius. Mums, ilgą laiką užsienyje, demokratinėse valstybėse, gyvenantiems lietuviams, dažnai sunku suprasti, kas dabar vyksta mūsų Tėvynėje. Sunku kartais suvokti, kaip čia ar kitur į Vakarus atvažiuavę mūsų krašto Vyriausybės ar verslo atstovai nežinodami Vakarų demokratinės santvarkos krašto tradicijų bei papročių bando ką nors gero Lietuvai ar savo verslui pasiekti. Dažnai, išskyrus tuos, kurie perka čia prekių, tenka grįžti nieko nepešus, bet išleisus didelės sumas užsienio valiutos, kuri daugiausia skolinata iš Vakarų. Todėl gal ir nereikia stebėtis, kad užsienio lietuvių santykiai su gimtine pamažu pradeda atšalti ir kad kartais užsienio lietuvių spauda, ypač Amerikoje, kritiškai, gal ir per daug, vertina įvy-

kus Lietuvoje. Pavyzdžiui, "Dirva" rašė (1994 12 08), jog Lietuvos ekonomikos ministras p. A. Vasiliauskas, paklaustas apie užsienio bankuose laikomus 500 mln. dolerių (valiutos rezervas), atsakė, kad nežinaš kokiomis sąlygomis tie pinigai užsienyje laikomi ir kokius palūkanų procentus Lietuvos bankas turėtų gauti. Susirado įspūdis, kad ponas ekonomikos ministras nežino, ką Lietuvos bankas su tais pinigais daro ir kokių pajamų iš tų rezervų būtų galima tikėtis. Atrodo, kad Lietuvos ekonominiame gyvenime nėra koordinacijos. Prisiminus minėtus 500 mln. dolerių kyla logiškas klausimas: kodėl tie pinigai nėra investuoti ekonomiškai stiprioje valstybėje, įsigijant, pavyzdžiui, JAV, Vokietijos ar Anglijos valstybinių paskolų laktų? Sakysime, dabar investavus tą sumą į JAV paskolos laktus, būtų galima gauti 7,3 procentus palūkanų, tad per metus Lietuva gautų per 36 mln. dolerių, t. y. apie 146 mln. litų. Tas padėtų žymiai sumažinti biudžeto deficitą.

Neseniai "EL" rašė, kad jau yra įsteigtas Lietuvos vystymo bankas ir, pasak jo prezidento J. Aliukonio, to banko kapitalas bus 10 mln. ECU. Tai yra gera žinia, bet su tokia mažą kapitalu nedaug bus galima padaryti, kad būtų sustiprinta Lietuvos ekonomika. Tačiau pridėjus aukščiau minėtas palūkanas, tas bankas galėtų stipriai paremti Lietuvos produkciją.

Beje, p. J. Aliukonis minėjo, kad 24 Lietuvos bankai disponuoja "maždaug 500 mln. dolerių". Bet nebuvo pasakyta, kiek tie bankai skiria pinigų gamybiniam ūkiui. Atrodo, kad daugiausia tie bankai finansuoja importinę prekybą ar tarpininkavimą. Dėl to ir, žinoma, dėl kitų priežasčių atsiranda deficitas tarptautinių mokėjimų balanse, kuris, spaudos žiniomis, 1994 m. galėjo būti apie 2 mlrd. litų. Tas rodo, jog Lietuva per daug iš užsienio perka ir per mažai eksportuoja. Tenka pastebėti, kad Lietuva, kuri prieš karą garsėjo kaip žemės ūkio produktų eksportuotoja, dabar perka iš Baltarusijos 1500 tonų sviesto (o 1936 m. eksportavo 17 000 tonų). Taipogi per daug išleidžiama visokioms kelionėms (valdžios žmonių ir privačioms), reprezentacijai, diplomatinei tarnybai ir kitiems gal nebūtinai reikalingiems reikalavimams. Mums, Vakaruose daug metų išgyvenusiems lietuviams, ypač tiems, kurie turi komercinio ir industrinio darbo patyrimo, dažnai yra skaudu matyti, kaip iš Lietuvos atvykę, net ir aukšti valdininkai, švaistosi krašto resursais.

Iki šiol neteko matyti jokio Lietuvos valdžios paruošto ekonominio plano, kurį vykdat kraštas greičiau pasiektų aukštesnio gyvenimo standartą visiems šalies gyventojams ir greičiau priartėtų prie Vakarų Europos ūkinės gerovės. Dabar susidaro įspūdis, kad ten vyrauja savotiškas kapitalizmas su žiauriu veidu, nes tarpas tarp turtingų ir biednų visą laiką didėja. Lietuva galėtų daug pasimokyti iš Skandinavijos kraštų, su kuriais dabar artimai bendrauja. Nejaugi Lietuvoje, kaip Mr. Eyal pasakė, vyrauja ekonominė santvarka, kuri niekur kitur neegzistuoja.

Petras Varkala

Londonas

Naujas "Litimpeks banko" valdytojas

Šią savaitę "Litimpeks banko" taryba po akcininkų susirinkimo ketveriems metams banko valdybos pirmininku paskyrė Gintautą Preidį, pastaruoju metu laikinai ėjusį šias pareigas. Jis yra buvęs šio banko ir Lietuvos banko valdybų pirmininku

pavadoju. Akcininkų susirinkime patvirtintame "Litimpeks banko" statute, atsižvelgiant į naują komercinių bankų įstatymą, užfiksuotas banko įstatinis kapitalas - 17 mln. litų. Jis didinamas iki 50 mln. litų.

ELI

Sunkus kelias į teisingumą

Atkelta iš 1 psl.

- Formaliai, likvidavus Aukščiausiąjį Teismą, visi to teismo teisėjai ir Jūs, pirmininkas, netekote įgaliojimų nuo 1994 m. birželio 15 d., tačiau dirbate toliau. Grupė Seimo narių kreipėsi į Konstitucinį Teismą, bandydama išsiaiškinti keistą padėtį. Priminkime "EL" skaitytojams, koks buvo Konstitucinio Teismo sprendimas...

- Taip, 1994 m. gruodžio pirmosiomis dienomis Seimo opozicijos atstovai kreipėsi į Konstitucinį Teismą, norėdami išsiaiškinti, ar vykstant Teismo reformą nebuvo pažeista Lietuvos Konstitucija. Po trijų savaitių, gruodžio 22 d., Konstitucinis Teismas pripažino, kad Seimo nutarimo 2 straipsnio žodžiai "šio teismo teisėjų įgaliojimų nutraukimas" prieštarauja Lietuvos Konstitucijai, bet pats Aukščiausiojo Teismo likvidavimas - neprieštarauja. Tačiau Konstitucinio Teismo nutarimas išgalioja tik nuo priėmimo momento, todėl kol tasai teismas svarstė visus Lietuvos Konstitucijos niuansus, Aukščiausiąjį Teismą buvo galima pertvarkyti. Visa tai ir buvo itin skubiai padaryta - suformuotas naujas Aukščiausiasis Teismas. Šiuo metu yra tokia padėtis, kad Lietuvos Konstitucinio Teismo sprendimai negalioja atgaline data, todėl 1994 m. birželį Seimo priimto įstatymo dėl Aukščiausiojo Teismo panaikinimo jie nepalietė. Seimas nepakeitė savo iniciatyva priimto įstatymo, nors Konstitucinis Teismas pripažino, kad tiek aš, tiek kiti Aukščiausiojo Teismo teisėjai be rinkimų ir Seimo skyrimų galėjome likti savo senose darbo vietose. Mėgstu pajaukauti, kad Konstitucinis Teismas padalino mane į du žmones: į Aukščiausiojo Teismo pirmininką ir to paties Teismo teisėją. Kaip teigė Konstitucinio Teismo dokumentas, 1994 m. birželio 15 d. Seimo įstatymas jau buvo "likvidavęs" mane kaip pirmininką, todėl 1995 m. sausį Seimas galėjo mane atleisti tik kaip teisėją. To negalima buvo padaryti be mano sutikimo. Tuomet Seimo pirmininkas Č. Juršėnas vėl pasiūlė man dalyvauti iš naujo formuojamo Aukščiausiojo Teismo teisėjų skyrimu, kuris vyktų Seime. Tačiau aš buvau tos nuomonės, kad tokio naujo skyrimo nereikia. Dėl to susidarė padėtis be išeities. Savo pareikime, parašytame Seimui apie Naujuosius Metus, nurodžiau, kad "negaliu eiti teisėjo pareigų ir atsistatydinu". Kaip jau minėta, sausio 31 dieną iš teisėjo pareigų Seimo buvau atleistas.

- Tačiau netgi po 1994 m. birželio 15 dieną Seimo priimto įstatymo dėl Aukščiausiojo Teismo likvidavimo, to Teismo pirmininko įgaliojimai Jums liko, nes, prisimenu, man pernai spalio mėnesį pasirašėte leidimą į Aukščiausiojo Teismo posėdžius. Kada iš tikrųjų liovėtės būti Aukščiausiojo Teismo pirmininku ir kaip tai įvyko?

- Pernai birželio mėnesį Seimo priimta įstatyme buvo nurodyta, kad pirmininko įgaliojimus ir visus dokumentus turėčiau perduoti naujam Teismo pirmininkui 1994 m. gruodžio 30 d. 16 val. 45 min. Tai buvo tarsi ultimatumas, nes dar nebuvau atleistas iš jokių pareigų. Perspėjau Seimą, kad neperduosiu. Tačiau gruodžio 30 d. 16 val. 30 min. savo kabinete, Aukščiausiajame Teisme, gavau naują Konstitucinio Teismo išsiaiškinimą. Dokumente buvo nurodyta, kad pagal Lietuvos Konstituciją man buvo sugrąžinti tik teisėjo įgaliojimai. Teismo pirmininkui ir jo pavadojuojams jokie įgaliojimai po pernai birželio 15 d. Seimo įstatymo negali būti grąžinami. Vos spėjus perskaityti išsiaiškinimą, už 15 minučių atvyko neseniai Seimo paskirtas naujas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Pranas Kūris ir Seimo valdybos atstovas Česlovas Juršėnas

M. Lošys.

Eltos nuotr.

perimti Pirmininko įgaliojimų. Aš negalėjau nepaklusti Konstitucinio Teismo sprendimui ir neperduoti Pirmininko įgaliojimų, nes būčiau pažeidęs įstatymus.

- Spaudoje ne kartą bandyta įrodinėti, kad Aukščiausiojo Teismo pirmininko pareigas atlikote ne per daug gerai, nes nemažai bylų buvo uždelsta, laiku neišnagrinėta, o kai kuriose priimti neteisingi sprendimai. Kaip tai galėtų būti paaiškinti?

- Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nagrinėdavo ne tik bylas. 1990-1994 m. parengėme 7 Aukščiausiojo Teismo Plenumo išaiškinimus, prisidėjome kuriant kai kurių įstatymų projektus, tačiau, keičiantis įstatymams, mūsų darbas dažniausiai nuedavo permek. Buvome parengę labai lankstų Aukščiausiojo Teismo Plenumo nutarimo dėl išlikusio nekilnojamojo turto grąžinimo projektą, bet nespėjome jo priimti, nes buvo pakeisti Seimo patvirtinti įstatymai ir poįstatyminiai aktai.

Turiu paaiškinti, kad jokių bylų nagrinėjimo mes tyčia nevilkinome. Per 1990 - 1994 metus labai smarkiai didėjo nusikaltimų skaičius. Į Aukščiausiąjį Teismą plūstelėjo daug baudžiamųjų bylų. Tuo metu mūsų teismo teisėjams darbo atsirado dvigubai ir netgi trigubai daugiau. Pavyzdžiui, per metus tekėdavo nagrinėti per 4 tūkstančius priežiūrinių skundų, išnagrinėdavome kelis tūkstančius bylų kasacinę tvarką. Didėjant nusikaltimų, vadinasi, ir bylų skaičiui, Aukščiausiojo Teismo teisėjai niekaip nesusidorodavo su darbu, nes stokojo laiko. Visą tą laiką Aukščiausiajam Teismui trūko teisėjų, nes neturėjome iš ko rinktis po to, kai pastaraisiais metais tris mūsų pateiktas teisėjų kandidatūras Seimas laikė "išaldęs".

- Kaip susiklostė Aukščiausiojo Teismo santykiai su Seimu?

- Kai 1992 m. buvo išrinktas Seimas, iškilo klausimas dėl jo ir mūsų Teismo, kuris buvo suformuotas Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos, tolinio darbo, bendradarbiavimo ir valdžių pasidalijimo. Mes sutarėme toliau bendradarbiauti ir ėmėme dirbti. Manęs paprašė, kad toliau dirbčiau Aukščiausiojo Teismo pirmininku. Tačiau 1994 m. vėlyvą pavasarį santykiai su Seimu ūmai pradėjo gesti. Mat į Aukščiausiąjį Teismą, įvairiai "tarpininkaudamas", raštu ir žodžiu kreipdavosi ne vienas Seimo narys. Teismo vadovybė į tuos "kreipimus" paprastai nekreipdavo dėmesio ir vertino tai kaip kišimąsi į Teismo veiklą. Teismas visus tuos metus kovojo dėl nepriklausomumo nuo kitų valdžios šakų, kas buvo įtvirtinta ir naujoje Lietuvos Konstitucijoje. Bet kai kurie pareigūnai su tokia mūsų pozicija nenorėjo sutikti.

1994 metų viduryje, po "Centurionio" bylos, kai teisėjas V. Vilutis paleido kelis teisiamuosius iš teismo salės, santykiai su Seimu, galima sakyti, nutrūko. Ypač stiprus nesutikimas su Seimu buvo per "Centurionio" bylos aptarimą, kai Aukščiausiojo Teismo ir visų teisėsaugos insti-

tucijų vadovai perskaitė parlamentarams po pranešimą. Po svarstymo man buvo pateikti vadinamieji paklausimai, tačiau Seimo pirmininko pavadojuojas J. Bernatoniš pranešė, kad aš į klausimus neatsakinsiu. Seimo nariai, matyt, įsižeidė, nors pagal Lietuvos Konstituciją ir Seimo reglamento įstatymą Seimo nariai neturi teisės teikti paklausimų Aukščiausiojo Teismo pirmininkui. Iškart po to svarstymo Seime Aukščiausiojo Teismo Prezidiume atidžiai išnagrinėjome "Centurionio" bylą, ištaisėme teisėjo V. Vilučio padarytas klaidas. Deja, neaišku, kodėl "Centurionio" bylą nagrinėjęs teisėjas V. Vilutis pasiūlė taip neapgalvotai, nes kai kurie kaltinamieji po pirmojo teismo sprendimo ir liko nenubausti.

- Prieš 20 metų turėjote nemalonumų su sovietų valdžia, nes 1973 m. buvote atleistas iš Lietuvos TSR Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų. Papasakokite apie tai.

- Taip, tais metais buvau priverstas (kaip anais laikais buvo įprasta) pareikšime parašyti, kad "prašau atleisti iš pareigų savo noru". Tai privalejau padaryti, nes Lietuvos komunistų partijos centro komitetas ir saugumo komitetas (KGB) pasiekė anoniminiai laiškai, kad mano tėvas Pranas Lošys (1901-1981 m. - O.M.) - buvęs Smetonos laikų policininkas, baltaraištis, dalyvavęs kitataučių represijose ir kad aš tai nusiūpęs.

Mano tėvas iš tikrųjų buvo 1918 m. savanoris, dalyvavęs kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės, todėl buvo gaves prieš Kauno žemės. Tais metais mano tėvelis kurį laiką dirbo Lietuvos policijoje. Sovietams okupavus Lietuvą, visa šeima slapstėsi, nes sužinojo, kad bus ištremta į Sibirą. Dievas buvo maloningas, todėl mano tėvelio nesugavo ir neišvežė. Dar iki vokiečių okupacijos išėjęs į pensiją, mano tėvelis iki pat mirties dirbo savo ūkyje. Sovietų saugumas ne kartą jį kvietėsi ir tardė, tačiau bylos nepradėjo, ir negalėjo pradėti, nes jis jokio nusikaltimo nebuvo padaręs. Tačiau man teko iš LTSR Aukščiausiojo Teismo išeiti.

Bet kažkas tą dalyką išidėmėjo, nes apie 1992 m. "Opozicijos" laikraštis, kurį leido rašytojas V. Petkevičius ir dar kažkokie žmonės, paskelbė apie mane straipsnį, jame pavadino mano tėvą "baltaraiščiu". 1994 m. tą rašinį ėmė daugini kažkokia akcinė bendrovė "Baldžius" ir išsiuntinėjo beveik po visus didžiuosius Lietuvos laikraščius. Nors tai buvo labai skaudu, tačiau nei "Opozicijos", nei kitų autorių į teismą nepadačiau, nes nemėgstu bylinėtis. Mano mirusio tėvo doras vardas liko suteptas, nors jis - ne baltaraištis, jis nieko nenuskriaudė, o vokiečiams užėmus Lietuvą jis jau dirbo savo ūkyje.

- Šiandien (kalbėjome vasario 10 dieną Vilniaus centre esančio senovinio namo šaltoje palėpėje, kur galbūt išikurs nauja advokato katorator, tačiau tada ten stovėjo tik tuščios dėžės ir keli seni stalai) visi rūpesčiai nutolę. Gal jau galite pasakyti, kokios veiklos ketinate imtis, nes esate bedarbis?

- Prezidentas pasiūlė dirbti Apeiaciniame arba kokios nors apygardos teisme. Tačiau nesutikau, nes esu patyręs per daug didelių moralinę skriaudą. Esu šiek tiek pavargęs nuo visos tos painiavos, todėl kartais atrodo, jog norėčiau nutraukti ryšius su teisėtvarka. Mat toje sistemoje dirbau nuo 1965 m. iki 1973 m., ir dar nuo 1990-ųjų iki 1995-ųjų. Be to, šešiolika metų buvau advokatu. Turėdamas tokią patirtį, tikėjau, kad galėčiau dirbti bent Aukščiausiojo Teismo teisėju.

Pailsėjęs galbūt imsiuosi advokato veiklos, nes žmonėms dabar labai reikalinga kvalifikuota teisinė pagalba.

- Dėkojame už pokalbį. Linkime sėkmės.

Kuršeniečiai - Švedijoje

Švedijoje svečiavosi didelė grupė Šiaulių rajono žmonių. Juos pakvietė nedidelio Švedijos Almhuto miesto merija.

Kuršėnų ir Almhuto miestus jungia prieš kelerius metus užmezgta draugystė. Ne kartą Kuršėnų mieste lankėsi švedai, o tenai vyko nedidelės miesto deputatų grupelės. Švedai jau yra suteikę pagalbos mūsų medicinos, o dabar aktyviai ieško partnerių mūsų verslininkų sluoksniuose.

Šiais metais Nepriklausomybės paskelbimo 77-ųjų metinių proga grupė Kuršėnų kultūros darbuotojų

bei tautodailininkų pristatė Lietuvai Švedijos gyventojams, su jais pažymėjo Vasario 16-ąją.

Kuršeniečiai to miesto didžiojo kultūros rūmuose surengė parodą pardavimą. Buvo parodyti Kuršėnų puodžių Radeckų bei Vertelių darbai, pynėjų iš vytelių Stankų, Bačiūnų šeimų dirbiniai. Savo darbus demonstravo ir mūsų tapytojai. Almhuto miesto gyventojai galėjo ne tik pamatyti, bet ir įsigyti eksponuojamų darbų.

Lietuviškas dainas, šokių, muziką kaimynams nuvežė Kuršėnų kul-

tūros namų kaimiškoji kapela, kultūros darbuotojų folklorinis ansamblis, dainininkai. Jie Almhuto mieste surengė penkis koncertus.

Kuršėnų miesto merija ir gyventojai laukia atsakomojo švedų vizito, kuris įvyks kovo 11 d. Tą dieną bus šventinama Kuršėnų miesto vėliava ir herbas. Šioje šventėje dalyvaus ir kaimynai iš kitų Baltijos šalių.

Delegacijai vadovavo Kuršėnų miesto tarybos pirmininkas Z. Mikšius bei rajono kultūros skyriaus vedėja V. Jurošienė.

Romualdas Makauskas

Kol ponai linksminasi, cepelinai brangsta...

Dėl Ričardo Juozėno trėmimo bylos (kaip rašė "EL") iki šiol negavau nei iš Vokietijos (Offenbachio miesto), nei iš Lietuvos biurokratinė institucijų jokių paaiškinimų, ypač dėl žmogaus ir kitų galiojančių teisių pažeidimo.

Meno ir dailės pasaulyje, kaip teko įsitikinti, ištikus "bėdai" egzistuoja visai kitokie žmoniški ir moraliniai dėsniai negu valdininkų aplinkoje. Tradicinėje ir iš anksto suplanuotoje pavasarinėje dailės akademijos "Stadelschule" studentų darbų parodoje, įvykusioje vasario 17-19 dienomis, buvo eksponuojami ir Ričardo Juozėno darbai. Pagrindinis rūpestis parodai atrinkti kūrinius iš keleto šimtų paskutiniųjų metų Ričardo Juozėno darbų teko jo žmonai Agnei Šerkšnųtei, nes jos vyras, kaip jau rašyta, vokiečių ištremtas į Lietuvą. Bet ji nebuvo viena, jai padėjo akademijos studentai, profesoriai, kai kurie lietuviai dailininkai, kurie dėl panašiai susiklostančios padėties "laukia" deportacijos... Nereikia pamiršti, kad Agnei ir jos dukrai, kuri kasdien klausinėja, kada grįš tėvelis, reikia "ruošti" deportacijai. Valdžia pranešė, kad tai įvyks per Tarptautinę moters dieną (t. y. kovo 8 d.).

Man teko keletą valandų praleisti toje parodoje. Joje lankytojų netrūko.

Teko kalbėtis su meno pasaulyje šį tą pasiekusiais skulptoriais, dailininkais, buvusiais šios garsios akademijos studentais ir Ričardo bei Agnės asmeniniais draugais. Jie net dabar pašiurpę Ričardo dėl deportacijos ir vis klausia: kuo galime padėti Agnei, Ričardui bei jų dukrelei?

Agnė panorą atsisveikinti su savo draugais lietuviais Vokietijoje. Todėl ir nuvykome šeštadienį į Hüttenfeldą, kur tą dieną vyko Vasario 16-osios tradicinis minėjimas. Kadangi šiame minėjime pagrindinę kalbą lietuviškai skaitė Hesseno žemės parlamento pirmininkas Karl Starzacker, Agnė sukaupusi visą savo drąsą užkalbino jį. Gal Starzacker galėtų padėti, kad Ričardui būtų įmanoma toliau tęsti toje garsioje Hesseno akademijoje savo dailės studijas? Net nustebusi buvo to labai aukštą politinį rangą užėmusio socialdemokrato konkretumu. Dar šią savaitę jis pažadėjo Vokietijoje išaiškinti Ričardo reikalą, o kitą savaitę, kai jis bus Vilniuje, pasikalbės su Ričardu bei Vokietijos ambasadorium. Hesseno žemės Vokietijoje kaip tik yra paskirta rūpintis Lietuvos kultūros reikalais, ir štai - deportuojamas šios žemės meno akademijos studentas, lietuvis. Iš pirmo žvilgsnio, pagal Starzacker, valdininkai nevykdo politinių susitarimų tarp

Lietuvos ir Vokietijos, šiuo atžvilgiu Hesseno žemės, kurios parlamento pirmininkas jis yra.

Susikalbėti tą dieną su pačiu aukščiausiu Lietuvos atstovu Vokietijoje nepavyko. Agnė panorą sužinoti, kaip jai reikia daryti, kad jos "Lozoraičio" Vatikane išduotas lietuviškas pasas būtų pakeistas į dabar galiojantį Lietuvos Respublikos pasą. Buvo užkalbintas pakeliui iš minėjimo salės į atskirą salukę einantis Z. Namavičius. Pažadėjo po pusvalandžio grįžti prie "liaudies", bet ir po daugiau negu dviejų valandų iš tos patalpos ten susirinkusi Lietuvos uniformuota karininkija, sutanuoti kunigai su vyskupu priešakyje, Lietuvos pasiuntinybės klerikai su poniom ir vienas kitas Bendruomenės rinktas darbuotojas neišėjo. Su nostaigija prisiminiau laikus, kai toje patalpoje Vokietijos lietuvių moterys ruošdavo labdaringas loterijas, pelnas buvo skiriamas vargstantiems tautiečiams. Dabar ta salukė jau tapo "ponijos" balių vieta. Pastaraisiais metais ponų vis daugėja, juos reikia pamaitinti, "atgaivinti", todėl ir vis keliamos mums, kitiems "mirtingiesiems", cepelinų - labai skanių - kainos...

Romas Šileris

"Putino" choro koncertinis turne Vokietijoje

1922 metais įkurtas mišrus 40 asmenų choras iš Alytaus atvyksta kovo mėnesį koncertuoti į Vokietiją. Jų koncertais galėsime džiaugtis šių metų kovo 3-7 dienomis. Programoje - bažnytinės giesmės ir pasaulietinė muzika, taip pat lietuvių liaudies dainos.

Tikslesnės informacijos galite teirautis Katalikiškojo Suaugusiųjų Švietimo Organizacijoje Hillesheim mieste, Vokietijoje (tel. 06593-9600).

Hillesheim miesto Rotušės galerijoje bus dailininko iš Alytaus pono Arvydo Švirmicko paveikslų paroda. Penktadienį, kovo 3 dieną, 19 val. įvyks parodos atidarymas. Joje matysime naujausius pono Arvydo aliejinės tapybos darbus.

Jau keletą metų pagalbą Lietuvai ir Alytaus miestui konkrečiai organizuoja ponai Ričardas ir Elfi Kiušauskai. Jie savo asmenine iniciatyva pradėjo teikti pagalbą Alytaus miesto ligoninei. Organizavo vaistų rinkimą, taip pat ir visokeriopą pagalbą invalidams, našlaičiams, sergantiems vaikams. Tačiau vien pagalba rūbais, medikamentais neapsiribota. Bendradarbiaujant su Katali-

kiškojo Suaugusiųjų Švietimo Organizacija ir konkrečiai su ponu Norbert Möller pereita prie kultūrinių ryšių. Šiuo metu organizacija šiek tiek prasiplėtė. Įstojus į "Pagalbos Baltijos šalims organizaciją" galima toliau rūpintis pagalba Lietuvai ir plėsti kultūrinius ryšius tarp Vokietijos ir Lietuvos.

Vokietijoje gyvenantys lietuviai kviečiami apsilankyti "Putino" koncertuose, taip pat pono A. Švirmicko parodoje. O taip pat kviečiame prisidėti prie mūsų darbo organizuojant pagalbą Lietuvai. Kas susidomėjo tuo kvietimu, prašome kreiptis faksu ar telefonu Vokietijoje: tel. 06593-9600, fax. 06593-629.

Koncertų data ir vieta

Šeštadienis, 95 03 04 - 19.00 val. Šv. Mišios Walsdorfo bažnyčioje.

Sekmadienis, 95 03 04 - 10.00 val. Šv. Mišios Kelbergo bažnyčioje.

Sekmadienis, 95 03 05 - 16.00 val. bažnytinės muzikos koncertas Steinfeldo vienuolyno bažnyčioje.

Pirmadienis, 95 03 06 - 19.30 val. bažnytinės ir pasaulietinės muzikos koncertas Alsdorfo bažnyčioje.

Antradienis 95 03 07 - 20.00 val. lietuvių liaudies ir klasikinės muzikos koncertas Bitburgo Bėda Namuose.

Konsulinės paslaugos teikiamos ir Berlyne

Daugelis Lietuvos Respublikos piliečių, viešėdami Vokietijos Federacinėje Respublikoje, įvairiais konsuliniais klausimais kreipiasi tik į LR ambasadą Bonoje. Į Boną vizų klausimu Lietuvos piliečiai nukreipia ir savo bendradarbiavimo partnerius iš VFR.

Lietuvos Respublikos URM konsulinis departamentas primena vi-

siems mūsų šalies piliečiams, vykstantiems į Vokietijos Federacinę Respubliką, jog tas pačias konsulinės paslaugas šioje valstybėje teikia ir Lietuvos Respublikos ambasados Berlyno skyrius.

Jo adresas:

Potsdamer str. 133

10793 Berlin

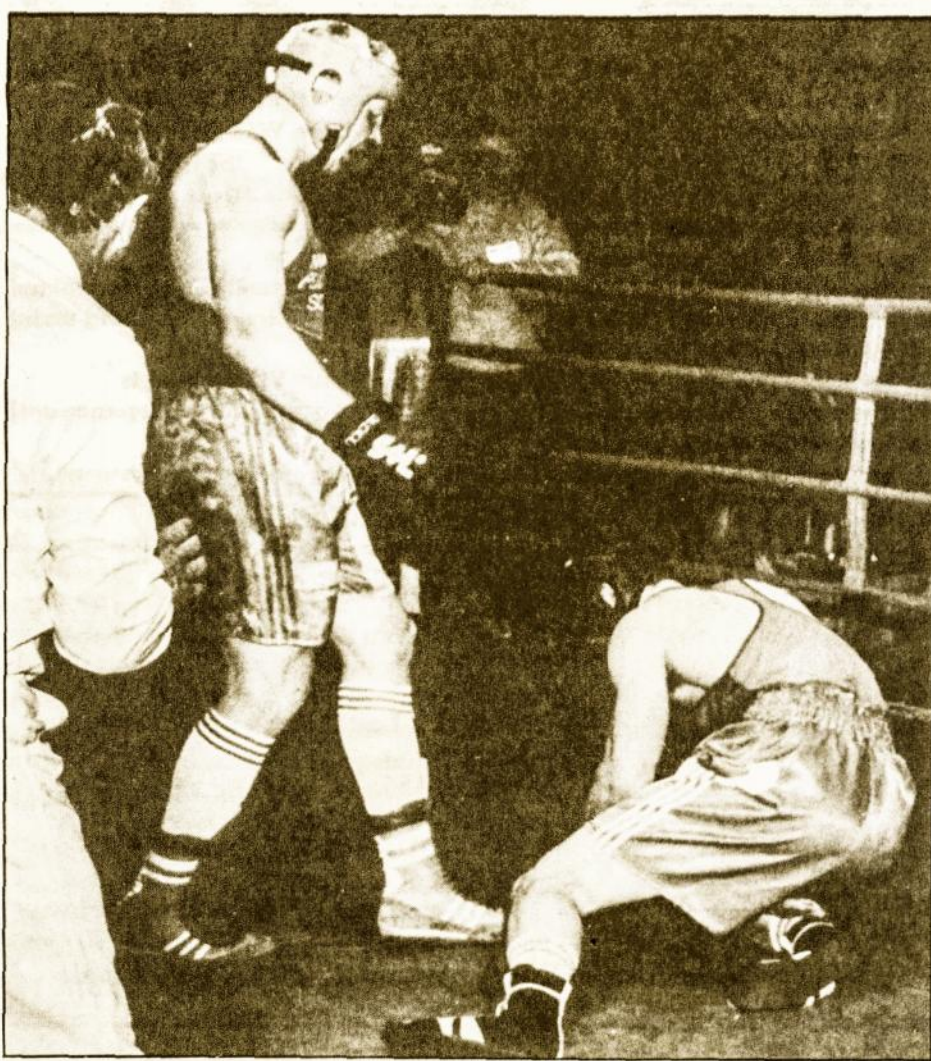
tel/fax No (030) - 2172901.

Lietuvos Respublikos piliečiai, vykstantys į užsienį ir norintys sužinoti LR ambasadų, generalinių konsulatų bei garbės konsulų adresus, gali skambinti į URM Konsulinės informacijos skyrių telefonais Vilniuje: 22 37 57 ir 22 21 87.

LR URM informacijos ir spaudos skyrius

Sportas

Svečiuose - ukrainiečių boksainikai

Supersunkaus svorio kaunietis Gytas Juškevičius pirmame raunde nugalėjo ukrainietį Vladimirą Stažinecą.

Vilniuje įvyko draugiškas mačas tarp pajėgiausių Lietuvos ir Ukrainos boksainikų.

Dėmesio centre buvo Barselonos olimpiados vicečempiono, pasaulio ir Europos bokso čempionatų prizininko, praėjusių metų Pasaulio taurės Tailande laimėtojo ukrainiečio Rostislavo Zauličeno ir Lietuvos čempiono vilniečio Jono Dambausko (pirmas sunkaus svorio iki 91 kg) dvikova. Ją teisėjai įvertino lygiosiomis, nors kova buvo atkakli ir permaininga.

Labai gražiai boksavosi Europos

čempionas panevėžietis Vitalijus Karpachauskas, antrame raunde nugalėjęs Ukrainos čempioną Rustaną Šibitovą (iki 67 kg).

Šiame mače efektingiausia kova tapo supersunkiame svoryje (per 91 kg). Jau pirmame raunde kaunietis Gytas Juškevičius, du kartus pasiuntęs į nokdauną Ukrainos vicečempioną Vladimirą Stažinecą, trečiu smūgiu nokautavo varžovą.

Tarptautinį bokso mačą laimėjo lietuviai 6:4.

Eduardas Prasta-Prostovas
Autoriaus nuotrauka

Kauniečių pergalė Dubajuje

Kauno "Žalgirio" krepšininkai, nė karto nepralaimėję antrajame LKL čempionate, grįžo iš Jungtinių Arabų Emyratų su pagrindiniais vyrų krepšinio turnyro prizais.

Finale kauniečiai įtikinamai įvei-

kė stiprią Saratovo "Avtodoroznik" komandą 93:77, kuriai turnyro pradžioje buvo pralaimėję 77:93. Kaip ir visose keturiose anksčiau žaistose rungtynėse, finale rezultatyviausias buvo G. Einikis, pelnęs 24 taškus.

Pasaulio lietuvių žaidynės prasidėjo Mėlynuosiuose kalnuose

Išvykdamas iš Lietuvoje JAV lietuvių bendruomenės krašto valdybos vicepirmininkas sporto reikalams bei V pasaulio lietuvių sporto žaidynių (PLSŽ) JAV išvykos komiteto pirmininkas A. Rugienius sakėsi grįžtas į JAV su geriausiomis žiniomis - parengiamasis darbas vyksta ir gana sparčiai.

Žaidynėse laukiama 500 JAV lietuvių. Iš Kanados laukiama 150 sportininkų.

V PLSŽ prasidėjo vasario 23 dieną, Kanados Mėlynuosiuose kalnuose vyko slidinėjimo varžybos, kuriose be 100 Kanados lietuvių dalyvavo ir 15 Lietuvos slidininkų.

ELI

Litas ir užsienio valiutos

Lietuvos bankas pagal valiutų kursus vidaus ir pasaulio valiutų rinkose nuo 1995 m. vasario 24 d. nustatė tokius oficialius lito ir užsienio valiutų santykius:

Valiutos pavadinimas	Litai už valiutos vnt.	Valiutos pavadinimas	Litai už valiutos vnt.
Anglijos svarai sterlingų	6.3670	Latvijos latai	7.4488
100 Armėnijos dramų	0.9926	1000 Lenkijos zlotų	1.6462
Australijos doleriai	2.9566	Moldovos lejnos	0.9105
Austrijos šilingai	0.3851	Norvegijos kronos	0.6165
100 Azerbaidžano manatų	0.0922	Olandijos guldenai	2.4187
1000 Baltarusijos rublių	0.3488	Prancūzijos frankai	0.7765
Belgijos frankai	0.1316	100 Rusijos rublių	0.0908
Čekijos kronos	0.1478	SDR	5.9581
Danijos kronos	0.6858	Singapūro doleriai	2.7529
ECU	5.0746	Šuomijos markės	0.8819
Estijos kronos	0.3389	Švedijos kronos	0.5485
100 Ispanijos pesetų	3.0942	Šveicarijos frankai	3.1878
100 Italijos lirų	0.2469	10000 Ukrainos karbovancų	0.2729
100 Japonijos jenų	4.1209	Uzbekijos sumai	0.1600
Kanados doleriai	2.8663	100 Vengrijos forintai	3.5014
Kirgizijos somai	0.3704	Vokietijos markės	2.7109
100 Kazachijos tengių	6.7114		

Litas į bazinę valiutą ir bazinę valiutą į litus bankai keičia patvirtintu oficialiu kursu - 0.25 JAV dolerio už 1 litą, imdami ne didesnę nei Lietuvos banko nustatytą atlyginimą už keitimo operacijas. Kitas valiutas bankai perka ir parduoda pačių bankų nustatytais kainomis.

EUROPOS LIETUVIS

EUROPE'S LITHUANIAN - Lithuanian weekly

REGISTERED AS A NEWSPAPER AT THE POST OFFICE

Printed and published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, England

Tel.: 071-727 2470 Fax: 071-792 8456

ISBN 0901941 45X

Prenumeratos kaina metams: Didžiojoje Britanijoje - 40 svarų; Vokietijoje - 100 DM.

Lietuvoje "EL" rėmėjams - 168 Lt. Visur kitur - 40 sv.

Vienoje skiltyje dėto skelbimo kaina 10 sv. (minimumas). Didėsni skelbimai atitinkamai brangiau. Už laikraštį kieno nors spausdinamų skelbimų turinį nei leidėjas, nei redakcija nesilima atsakomybės.

Redaguoja redakcinis kolektyvas. Vyr. redaktorius Vladas Dargis

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ir leidėjo nuomonę.

Redaktorius Mindaugas Milieška

Lietuvių Kronika

Siųsdami "EL" prenumeratą pažymėkite:

"Europos lietuvio" administracijai, 2 Ladbroke Gardens, London, W11 2PT.

Tel.: 071-727 2470 Faksas: 071-792 8456

"EUROPOS LIETUVIS" SPAUSDINAMAS VILNIUJE

Šis "EL" Nr. 9 išsiųstas iš Vilniaus vasario 27 d.

"EL" redakcijos adresas Vilniuje: A. Strazdelio 1, Vilnius 2600, Lietuva.

Tel.: 622 466 Faksas: 614 984. SL 1436. Tiražas 2000 egz.

Spausdina: Poligrafinių paslaugų įmonė, A. Strazdelio 1, Vilnius.

AUKOS SPAUDAI

A. Germanavičius - 10 sv.

K. Bendoraitis - 4 sv.

Už aukas nuoširdžiai dėkojame.

LONDONE

LIETUVOS AMBASADA PAMINĖJO VASARIO 16-AJĄ

Vasario 16-osios proga Lietuvos ambasada Britanijos sostinėje suruošė priėmimą ukrainiečių socialiniame klube, 154 Holand Park Ave., Londone.

Nors tą vasario 16-osios vakarą labai lijo, bet tai kviečių svečių neatbaidė nuo minėjimo, į jį atvyko apie šimtas žmonių. Kiekvieną atvykstantį salėje prie durų pasveikino Lietuvos Respublikos ambasadorius Londone R. Rajeckas.

Tarp svečių buvo daug Londone reziduojančių kitų šalių diplomatų, Britanijos užsienio reikalų ministerijos aukštųjų pareigūnų, britų-lietuvų draugijos narių, kitų britų politinių ir visuomenės veikėjų, kultūrinių, komercinių, mokslo įstaigų, spaudos atstovų.

Dalyvavo buvęs Lietuvos ambasadorius V. Balickas su ponia S. Balickiene, "Lietuvos avialinijų" Britanijoje atstovė ponia G. Balsevičienė. Taip pat buvo kai kurie lietuvių išsivijusių organizacijų pirmininkai bei DBLS centro valdybos nariai, kiti svečiai.

Priėmimo metu buvo pasiūlyta lengvų užkandžių, lietuviško šampano "Alita" ir vyno. Tai, jog mūsų mi-

nėjime be kitų diplomatų dalyvavo atstovai iš Kanados ir tolimos Australijos ambasadų, parodo, kad susidomėjimas Lietuva, ir apskritai Baltijos kraštais, yra ne vien europinio masto. Tai mus veikia padirsinančiai.

Klemensas Tamošiūnas

BRITŲ-LIETUVIŲ PAGALBOS FONDAS VAIKAMS LIETUVOJE

Fondo vadovybė gavo 3000 svarų iš Atviros Lietuvos fondo (G. Soras Foundation) Vilniuje. Padengtos labdaros transporto išlaidos.

Gauta 50 svarų - iš H. M. Inspection of Taxes.

Daiktinių dovanų atsuntė: Hendon Baptist Church (didelis kiekis naujų drabužių ir megztinių); J. Seržienė iš Surrey (įvairios daiktinės dovanos); Juzefa Kalin-Kalinauskienė iš

A+ A VACLOVO PIŠČIKO LAIDOTUVĖS

Labai staiga miręs 72 metų amžiaus Vaclovas Piščikas palaidotas vasario 16 dieną dalyvaujant labai gausiam būriui Londono lietuviškos bendruomenės narių.

Vėliau bus aprašytas jo gyvenimas.

Stasys Kasparas

A+ A geram draugui VACIUI PIŠČIKUI mirus Londone, žmonai Hildai ir jo šeimai reiškiamo gilia užuojautą.

Monika ir Stasys Blotniai

Ponios Hildos Piščikienės skausmo sukaustytą širdį dėl mylimo vyro mirties tegul paguodžia nuoširdi mūsų užuojauta. Kartu su Jumis liūdi Šakių miesto vaikų lopšelio darželio darbuotojos ir vaikučiai.

Vedėja Roma Remenčienė

DBLS METINIS SUVAŽIAVIMAS

1995 m. DBLS ir Lietuvių Namų Bendrovės
suvažiavimas įvyks balandžio 22-23 dienomis
Londone.

Suvažiavimo dienotvarkė bus pranešta vėliau.

ELI

Vykstantiems į užsienį "EL" pataria gerai apsisaugoti, tai padės išvengti ligos ar kitos nelaimės atveju susidariusių išlaidų, ir linki geros bei atmintinos kelionės!

Londono (drabužiai ir elektrinė rašymoji mašinėlė);

M. Knabikienė iš Londono (vaikams žaislų).

Gautas laiškas iš Juozo Bliūdžio, Škotijos lietuvių klubo vadovo ir DBLS vietos skyriaus pirmininko. Jis rašo: "Šiuo laišku siunčiu 2 banko čekius - 155 svarus. Vienas čekis (100 svarų) yra auka iš Škotijos lietuvių kultūrinio ir socialinio klubo. Antrasis (55 svarai) Škotijos DBL S-gos skyriaus narių aukos tautinės šventės minėjimui".

Fondo vadovybė džiaugiasi gavusi šią auką. Padėka klubo valdybai ir jos nariams, taip pat liekame dėkingi Škotijos DBL S-gos skyriui ir jo nariams.

Visiems aukotojams esame nuoširdžiai dėkingi.

Aukus galima siųsti šiuo adresu: 21 The Oval, London E2 9DT.

ELI

ŠKOTIJOJE

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

DBLS Škotijos skyriaus valdyba suruošė tautos šventės minėjimą. Jis įvyko vasario 12 d. Iš visų apylinkių susirinko lietuviai į bažnyčią išklausyti šv. Mišių, kurios buvo užprašytos skyriaus valdybos. Šv. Mišių laikė Škotijos lietuvių kun. J. Andriūšius. Šv. Rašto ištraukas skaitė P. Gečionis ir J. Bliūdžius. Šv. Mišių metu visi susirinkę giedojo gražias giesmes pritariant vargonams (jais grojo P. Dzidolikas). Kun. J. Andriūšius pasakė šia proga pamokslą. Po pamaldų bažnyčioje sugiedotas Tautos Himnas.

Po Mišių visi susirinko į klubo patalpas bendram pasivažiavimui. Skyriaus pirmininkas J. Bliūdžius pasveikino visus atėjusius į klubo patalpas. Jis apibūdino Vasario 16-osios reikšmę ir paprašė kun. J. Andriūšius S.M.A. perskaityti paskaitą. Prelektas gražiais žodžiais kalbėjo apie Lietuvos praeitį, ilgiau sustojo prie Kryžių kalno atsiradimo istorijos.

DBLS Škotijos skyriaus pirmininkas padėkojo už gražius žodžius ir tuo pačiu priminė, kad jam lankantis Lietuvoje praėjusiais metais irgi didelį įspūdį paliko Kryžių kalnas prie Šiaulių. Todėl buvo nutarta pastatyti

kryžių Škotijos lietuvių vardu. Tas dalykas jau yra pradėtas, gautas leidimas iš Šiaulių parapijos klebono. Kas iš Škotijos lietuvių norėtų prisidėti prie kryžiaus pastatymo, prašome siųsti aukas klubo adresu (Škotijos Lietuvių klubas 79. A. Calder Rd. Mossend, Scotland). Būsime visiems dėkingi. Buvo surinkti 55.00 svarai Lietuvos našlaičiams vaikučiams. Tie pinigai pasiųsti į Londoną, kad Britų lietuvių pagalbos fondas perduotų kam reikia.

Po to vyko turtinga loterija ir bendras pasižmonėjimas klubo patalpose.

Įvyko ir DBLS Škotijos skyriaus metinis susirinkimas. Jame buvo pateikta praėjusiais metais atliktų darbų apžvalga ir finansinė apyskaita. Valdyba perrinkta ta pati. Į suvažiavimą išrinkti du delegatai - tai J. Bliūdžius ir J. Pautienis.

Padėka išreikšta tos dienos šeimininkams Marytei Pautienei ir J. Pautieniui. Jiems lietuviškas ačiū.

J. Bliūdžius

DERBY

Pranešame, kad š. m. kovo 19 d. (sekmadienį) DBL S-gos Derby skyriaus šaukia skyriaus narių metinį SUSIRINKIMĄ.

Jis įvyks ukrainiečių klubo patalpose, 27 Charnwood Str. Derby, 2 val. p. p.

Susirinkime bus renkami skyriaus valdymo organai bei atstovai į DBL S-gos ir LNB suvažiavimą Londone. Be to, bus aptarti bendri skyriaus, LNB bei kiti lietuviškieji reikalai.

Visus skyriaus narius, akcininkus, visus, kam rūpi lietuviški reikalai, maloniai kviečiame susirinkime gaučiai dalyvauti.

DBLS Derby skyriaus valdyba

PAREMKIME KNYGOS APIE LIETUVIŠKĄ SKAUTIJĄ LEIDIMĄ

Mieli sesės ir broliai vadovai, Neužilgo turi pasirodyti knyga "Lietuviškoji skautija", kurios išleidimu rūpinasi Lietuviškosios Skautybės Fondo (LSF) valdyba.

Knyga turės per 750 puslapių teksto, apie 1000 nuotraukų ir apims 1945-1985 metų lietuvių skautų užsienyje veiklos laikotarpį. Knyga bus įdomi tiek suaugusiems, tiek ir jaunimui, nes joje bus pateikta beveik trijų kartų skautiškos veiklos apžvalga. Ilgus metus leidiniui medžiagą rinko bei ją redagavo v.s. Alė Namičienė su nemažu būriu talkininkų.

Tokios apimties knygos išleidimui tenka skirti didelę pinigų sumą. Todėl LSF bando ieškoti rėmėjų bei renka iš anksto knygos prenumeratorius.

Kviečiame ir Jus, sesės ir broliai vadovai, įsipareigoti telktis į bendrą darbą, prisidėti prie knygos prenumeratos platinimo lietuvių visuomenėje, o taip pat užsisakyti iš anksto knygą patiems (prieš išleidimą knygos kaina 25 doleriai, vėliau jos kaina bus didesnė). Visų aukotojų ir knygos išleidimą parėmusių asmenų pavardės bus nurodytos knygoje, rėmėjai knygą gaus nemokamai.

Paaugų ne mažiau 500 dolerių bus nurodyti kaip Garbės mecenatai, 250 dolerių - mecenatai, 100 dolerių - Garbės leidėjai, 50 dolerių - Garbės prenumeratoriai.

Laukiame Jūsų visų tautos šimame darbe ir iš anksto dėkojame visoms ir visiems, kurie tinkamai supras bei atliks šią skautišką pareigą.

Aukus prašome siųsti išdininkui šiuo adresu:

v.s. Kostas Nenortas.
44 Alban Street.
Boston, MA 02124
USA

P.S. Galima knygą užsisakyti ir per Juozą Maslauską, atsiunčiant pinigus su laišku adresu 7 The Crescent, Mayfiels, Nr. Ashbuorne, Derbyshire DE6 2JE.

PASAULYJE

Šventojo Tėvo susitikimas su Amerikos žydais

Vatikane Jonas Paulius II priėmė vadinamojo Amerikos žydų komiteto valdybos narius. Šiais - 1995 metais - minimos dviejų svarbių įvykių žydų ir krikščionių santykiuose sukaktys. Pirmiausia - tai neseniai paminėta Auschwitzo mirties stovyklos išvadavimo sukaktis. Kita data - tai šiemet sukaksiančios Vatikano II-ojo Susirinkimo konstitucijos "Nostra Aetate" - pradėjusios žydų ir krikščionių dialogą - paskelbimo 30-osios metinės. Pas Šv. Tėvą apsilankę asmenys vadovauja pagrindinei Jungtinės Amerikos Valstijose gyvenančių žydų organizacijai. Amerikos žydų komitetas burią žydų kilmės amerikiečių verslininkus, intelektualus bei visuomenės veikėjus.

Sveikindamas audiencijos dalyvius, Popiežius pasidžiaugė sėkmingai įvairiais lygiais vykstančiu krikščionybės ir judaizmo religiniu dialogu. Kalbėdamas apie neseniai minėtą Auschwitzo konclagerio išvadavimo metines, Popiežius pareiškė, kad shoah - žydų tautos naikino minėjimas - turi įspėti dabarties ir ateities žmonių kartas, turi parodyti, kur žmonės veda rasinė neapykanta ir nacionalizmas.

Galiausiai Šv. Tėvas ragino Amerikos žydų komitetą prisidėti prie socialinio ir religinio dialogo ugdymo Šventojoje žemėje, kuri yra trijų didžiųjų monoteistinių tradicijų - judaizmo, krikščionybės ir islamo - lopšys.

Ark. Joną Bulaitį priėmė Popiežius

Vasario 9-ąją Vatikane Šv. Tėvas priėmė Apaštalinį pronuncijų Pietų Korėjoje ir nuncių Mongolijoje lietuvių arkivyskupą Joną Bulaitį.

Westminsterio katedros jubiliejus

Kovo mėnesį prasidės Westminsterio katalikų katedros Londone šimtmečio minėjimas. Ši, šalia senosios Westminsterio abatijos, kurioje nuo XII amžiaus yra karūnuojami Anglijos valdovai, esanti katalikų katedra buvo pirmoji katalikiška šventovė, pastatyta po 1829 metų edikto, įteisinusio Anglijos katalikų lygybę su anglikonais. Gavę viešo kulto teisę Anglijos katalikai ėmė rinkti lėšas savosios katedros statybai. Katedros projektą parengė architektas John Francis Bentley. Statyba buvo pradėta 1895 metų birželio 29 dieną. Katedros jubiliejus iškilmingai paminės daug svečių. Anglijoje katalikų priskaičiuojama daugiau negu 5 milijonai, maždaug 10% šalies gyventojų.

Pasmerkė susidorojimus su krikščionimis

Nigerijos musulmonų lyderis Sokoto sultonas Ibrahim Dasuki viešai pasmerkė Šiaurės Nigerijoje įvykusius kruvinus susidorojimus su krikščionimis. Vienas krikščionis buvo nužudytas už perėjimą į krikščionybę iš islamo, o kitas buvo užmuštas akmenimis, apkaltinus pranašo Mahometo įžeidimu. Nigerijoje, turinčioje per 90 milijonų gyventojų, musulmonų yra tik šiek tiek daugiau negu krikščionių, todėl musulmonų lyderio užimta priešinga prievartai ir smurtui pozicija yra labai svarbi, neleidžianti įsilipti pilietiniams neramumams. Sultonas, viešai pasmerkdamas smurtą krikščionių atžvilgiu, pažymėjo, jog islamas neskatina prievartos ir smurto, ir, visi tie, kurie juos propaguoja, veikia prieš Alachą valią. Jei norima, kad Nigerija išliktų vieninga, visi turi išmokyti gerbti įvairių religijų išpažinėjusius isitikinimus.

Vatikano radijo lietuviškų laidų
redakcijos žinios

PAMALDOS

Nottingham - kovo 4 d., Šv. Kazimiero šventė, 11.15 val., Židinyje.

Nottingham - kovo 5 d., 11.15 val., Židinyje.

Bradforde - kovo 5 d., 12.30 val.

Nottingham - kovo 12 d., 11.15 val., Židinyje.

Northampton - kovo 12 d., 18 val., Šv. Lauryno, Carven St.

Eccles - kovo 12 d., 12.15 val.

Derbyje - kovo 18 d., 14 val., Bridge Gate. Talkina kan. V. Kamaitis. Išpažintys nuo 13.15 val.

Nottingham - kovo 19 d., 11.15 val. Talkina kan. V. Kamaitis. Išpažintys nuo 10.30 val.

Wolverhampton - kovo 19 d., 15 val., Šv. Petre-Pauliujė. Talkina kan. V. Kamaitis. Išpažintys nuo 14.30 val.